Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№№ 238—239 (1488—1489) ♦ Четвер, 19 грудня 1996 року ♦ Ціна договірна

МИ НАВЧИЛИСЯ ХАЗЯЙНУВАТИ. В КРЕДИТ

Парламентська хроніка

БЕЗ БОРГІВ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЯ НАМ НЕ «СВІТИТЬ»

Ранкове і денне засідання 18 грудня

Запланований розгляд законопроекту про Державний бюджет України на 1997 рік (висновки і пропозиції до проекту Державного бюджету) не відбувся. Його долю депутати визначатимуть пізніше. Парламентарії перейшли до наступних питань порядку денного: законопроектів про ратифікацію кредитної угоди (проект розвитку ринку електроенергії) між Україною і Міжнародним банком реконструкції та розвитку і ратифікації гарантійної угоди (проект розвитку енергоринку країни) між Україною і Європейським банком реконструкції і розвитку. Доповідач з цих питань, міністр енергетики Юрій Бочкарьов, наголосив на важливості цих угод для подальшого функціонування галузі. Його відомством за участю фахівців Європейського банку реконструкції та розвитку частково провело конкурс торгів між постачальниками палива, в яких брали участь і вітчизняні виробники. Приблизно 50 відсотків від загального обсягу поставок виграли саме вони. А після остаточного підбиття підсумків торгів передбачається збільшення українських постачальників до 70 відсотків.

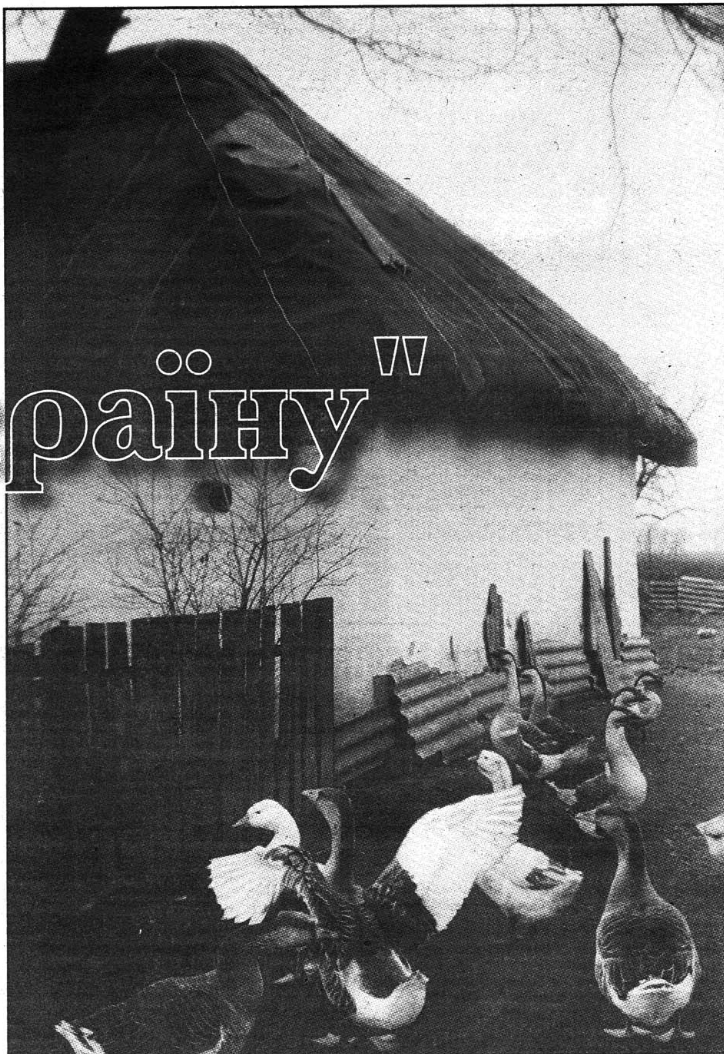
(Закінчення на 2-й стор.).

Зустріч і прощання водночас

Надзвичайний і Повноважний Посол Іспанії в Україні Едуардо Хунко Бонет закінчив свою місію в нашій країні й відбув на батьківщину. Менш як за 24 години до свого відбуття він зустрівся з Головою Верховної Ради Олександром Морозом для того, щоб «попрощатися і подякувати українським парламентарям за плідну співпрацю». Едуардо Хунко Бонет зазначив, що чотири з половиною роки, протягом яких він перебував в Україні, були дуже важкі: «Я з повагою ставлюся до роботи, яку провів за цей час український парламент. Я був свідком того, як формувалася стабільна Україна».

Голова Верховної Ради Олександр Мороз висловив сподівання, що досвід, якого пан посол набув в нашій країні, піде на користь як Іспанії, так і Україні. «Хотілося б побажати вашому наступникові, —продовжив Голова ВР, — щоб він наслідував ваш приклад щодо співробітництва з Верховною Радою. Адже гарантія розвитку прогресивної української державності базується на парламентаризмі».

Як гуси "Україну" врятували

Кажуть, гуси свого часу врятували Рим. Та це, поперше, всього-на-всього легенда. А по-друге, тоді такої економічної кризи не було. Хай наше сьогоднішнє село врятують. Це вам не казковий Івасик-Телесик: «Гуси, гуси, гусенята, візьміть мене на крилята!» Не візьмуть! Хоча б тому, що це вже не казка, а наша дійсність.

Реалії такі: надіятися треба насамперед на себе. Тим часом багато хто — за вчорашнім вихованням — все ще чекає: прийде портфеленосець і скаже, що і як. Дякувати Богу, не всі такі. Вони шукають, діють. Справжній господар і на гусах може виїхати. Ще й як!

(Закінчення на 11-й стор.).

Фото ЮРІЯ ВЕНГЕРЕША.

Національним меншинам — менше проблем

З черговим візитом в Україну прибув Верховний комісар ОБСЄ у справах національних меншин Макс ван дер Стул. Мета його поїздки — подальше вивчення ситуації навколо Автономної Республіки Крим, а надто питань, пов'язаних зі становищем національних меншин на півострові. Нині Макс ван дер Стул перебуває в Сімферополі, де відбуваються його зустрічі з керівництвом автономної республіки та представниками кримських татар. Пізніше він прибуде до Києва, де його прийматимуть Президент України Леонід Кучма, Голова Верховної Ради Олександр Мороз та керівники уряду. Під час бесід основну увагу буде приділено потребам національних меншин у Криму та практичній допомозі, яку може надати світове співтовариство для задоволення цих потреб.

Депутати прийматимуть колег із Талліна

Сьогодні очікується приїзд делегації Комісії у закордонних справах Рійгікоку Естонської Республіки на чолі з головою комісії Ейно Таммом. Заплановані зустрічі естонських парламентаріїв із заступником Голови Верховної Ради України Віктором Мусіякою. Також будуть проведені спільні консультації у комісіях ВР, зокрема, у закордонних справах та зв'язках з СНД, з питань оборони і державної безпеки, економічної політики та управління народним господарством. Депутатів Рійгікоку також прийме перший заступник міністра закордонних справ України Антон Бутейко.

У номер

Міжпарламентський діалог

Група депутатів Державної Думи Російської Федерації на чолі із заступником Голови Держдуми Світланою Горячевою прибула до Києва для проведення міжпарламентських консультацій з актуальних питань двосторонніх відносин. Програма перебування передбачала зустрічі з керівниками депутатських груп і фракцій, парламентських комісій.

17 грудня російських парламентаріїв прийняв Голова Верховної Ради України. Олександр Мороз зазначив, що відносини між Україною та Росією з історичної, політичної та економічної точок зору були і залишаються пріоритетними для обох держав. Саме з цього виходила делегація Верховної Ради України, здійснюючи візит до Москви в липні 1994 року, цим самим керувався парламент України, приймаючи делегацію Держдуми Росії на початку нинішнього року.

У 1994 році було підписано комюніке, яке могло б стати доброю основою для розвитку міжпарламентських зв'язків. На жаль, об'єктивні і суб'єктивні причини загальмували цей процес.

Сьогодні очевидно, зазначив Голова Верховної Ради, що міжпарламентський діалог треба істотно розширити й поглибити, зробити його постійним і багатоплановим. Саме в цьому контексті народні депутати України розглядають нинішні консультації, підсумком яких могла б стати домовленість розв'язувати проблеми спільно, не допускаючи конфліктних ситуацій.

Зіславшися на позитивний приклад міжпарламентських зв'язків з Угорщиною, Олександр Мороз наголосив, що поле для такої співпраці між Верховною Радою України та Держдумою Росії може мати значно ширші обрії та перспективи.

Це — законодавче забезпечення економічного співробітництва, прав і свобод людини (зокрема, пенсійних питань, нормальних умов для підтримання родинних стосунків), формування та розвитку громадянського суспільства, демократичних інститутів, науково-культурного співробітництва, гармонізація національних законодавств з нормами європейського права та багато іншого.

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз підкреслив, що це буде можливим за дотримання в наших відносинах принципів взаємовигоди і норм міжнародного права. Майбутнє бачиться в розвитку справді добросусідських і взаємовигідних зв'язків, базованих на повазі суверенітету, територіальній цілісності та непорушності державних кордонів обох країн.

Зустріч парламентаріїв України і Росії відбувалася у діловій дружній атмосфері.

Прес-служба Верховної Ради України.

Ялтинці занепокоєні

Під час розгляду на позачерговій сесії питання щодо рішення Ради Федерації Росії і заяви мера Москви Юрія Лужкова про статус Севастополя і Чорноморський флот Ялтинська міська рада висловила занепокоєність розпалюванням політичних пристрастей у період підготовки до нового курортного сезону. Це, на думку депутатів, може негативно вплинути на приїзд російських громадян до Криму.

У зверненні до керівництва України, Російської Федерації та Автономної Республіки Крим, ухваленому на сесії Ялтинської міськради, депутати категорично висловилися проти висунення територіальних претензій до України і закликали до підписання договору про дружбу і співпрацю між двома братніми країнами.

Парламентська хроніка

Свиню не підсунули, але й подарунка не зробили

Вечірнє засідання 17 грудня

По суті, народні депутати, судячи з подальшого розвитку подій, так і не змогли дійти спільної думки щодо проекту закону України «Про Державний бюджет України на 1997 рік». Про це свідчить і кілька проектів постанов, що їх запропонували Комісія з питань бюджету, депутатські групи «Конституційний центр» і «Реформи», окремі народні депутати. Під час першого голосування жоден з документів не набрав потрібної кількості голосів, хоча проект, запропонований Комісією з питань бюджету, мав найвищий рейтинг. Після того, як народні депутати обмінялися думками, почалося друге коло голосування.

Голова Комісії з питань фінансів і банківської діяльності Віктор Суслов зазначив, що немає іншого виходу, як схвалити доповідь бюджетної комісії і готуватися до другого читання. І напівжартома додав, що цим парламентарії зроблять подарунок доповідачеві — голові Комісії з питань бюджету Миколі Азарову у день його народження. На це Голова Верховної Ради України Олександр Мороз зауважив, що можна в день народження людині і свиню підсунути, а можна й подарунок зробити — все залежить від того, яке рішення з обговорюваного питання буде прийнято.

І парламентарії після ще одного кола обговорень все-таки зробили перший крок — проект постанови, підготовлений Комісією з питань бюджету, прийняли за основу. Однак після внесення пропозицій і доповнень, більшість з яких було підтримано, документ в цілому так і не було схвалено. Вирішили повернутися до нього наступного пленарного дня. Одне слово, «свиню не підсунули», але й «подарунка» повноцінного не зробили.

Далі народні депутати приступили до розгляду проекту постанови Верховної Ради України «Про встановлення нового розміру мінімальної зарплати». Проте після тривалого обговорення запропонований законопроект так і не набрав потрібної кількості голосів. Його ще раз буде обговорено у фракціях і групах.

Більш щаслива, так би мовити, доля у проекту закону України «Про порядок висвітлення діяльності Верховної Ради». Народні депутати схвалили його в першому читанні і передали на доопрацювання.

Без довгих дискусій прийнято також у другому читанні Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності у вигляді штрафу».

Хоча обговорення проекту закону України «Про визнання такими, що втратили чинність деяких законодавчих актів з питання оподаткування товарів, що ввозяться, пересилаються на митну територію» не обійшлося без полеміки, документ було схвалено. Очевидно, відіграв роль і аргументований виступ голови Комісії з питань фінансів і банківської діяльності Віктора Суслова. Він, зокрема, наголосив, що доти, доки окремі організації, громадяни користуватимуться пільгами, то саме на них переоформлятимуться потоки імпортних товарів і вантажів. Парламентарії підтримали свого колегу в тому, що справді потрібно «закрити діри» на кордоні, через які в Україну надходять товари, що не обкладаються податками.

Наприкінці засідання народні депутати прийняли також у цілому Закон України «Про внесення змін до статті 16 Закону «Про банки і банківську діяльність».

Василь ТУГЛУК.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Ми навчилися хазяйнувати. В кредит

(Початок на 1-й стор.).

Друга складова частина кредиту — 122,3 мільйона доларів призначається для придбання резервів і запасних частин для 14 теплоелектростанцій. Найголовніше, ще раз запевнив доповідач, що всі кредитні ресурси мають цільове призначення і вкладаються у галузь, яка значною мірою визначає економічний потенціал країни.

Міністра підтримав співдоповідач, депутат Олег Панасовський, член комуністичної фракції: «Не одержавши цього кредиту, ми не знайдемо виходу з ситуації».

Висновок співдоповідача намагалася спростувати Наталя Вітренко. Звинувативши колегу в тому, що він виступає не як комуніст, а як директор, який боїться санкцій з боку уряду, якщо говоритиме інакше. Під що даються ці кредити, прогресивним соціалістам відомо — для того щоб зруйнувати економіку країни і зганьбити національну ідею. А отже і їхня партія підтверджує, що сьогодні найголовніше в Україні — розгорнути національно-визвольний рух для подолання режиму Кучми — Мороза — Лазаренка, з благословіння яких державу перетворюють на колонію.

Проте колеги вкотре вже не підтримали закликів — прогресистів-соціалістів. Ідея визвольних змагань не пройшла. Визнавши, що з допомогою іноземних кредитів потрібно розвивати усе-таки власне виробництво, парламентарі ратифікували угоду.

Після цього підтримали і договір про дружбу і співробітництво між Україною та Республікою Вірменією і угоду про проведення узгодженої політики в галузі транзиту природного газу, хоча в останньому документі, на думку Вітренко — Марченка, знову утискуються національні інтереси, з чим у принципі погодилися і дехто з депутатів, які не налаштовані на визвольну боротьбу.

На закінчення ранкового засідання парламентарі перейшли до розгляду проекту постанови Верховної Ради України про затвердження звітів про виконання державного бюджету України за 1994 і державного бюджету України за 1995 рік. Доповідач з цього питання — заступник голови Комісії з питань бюджету Володимир Пустовойтовський.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Обговорення проекту постанови Верховної Ради про затвердження звітів про виконання державного бюджету 1994 і 1995 рр. переросло в затяжну і пристрасну суперечку між окремими промовцями та ідеологічними опонентами у фракційних масштабах. Хоча причина дискусії цілком аполітична — зловживання в бюджетній сфері приналежністю до якоїсь конкретної партії не поясниш. Мабуть, саме ця «позапартійність» порушень державних бюджетів, про які йшлося під час обговорення, викликала в результаті майже одностайне ставлення депутатів до названого документа: вони не ухвалили постанову (голосування відбувалося в поіменному режимі).

Конструктивний діалог між залом і доповідачем відбувся під час обговорення наступного питання — проекту закону України про лізинг (доповідач — голова підкомісії Комісії з питань економічної політики та управління народним господарством Сергій Сас). Цей законопроект депутати прийняли в першому читанні.

Під соусом «податкової революції» — «осетрина» другої свіжості

Соціальним аспектам запропонованих урядом податкових законопроектів було присвячено прес-конференцію голови Комісії з питань соціальної політики і праці Юрія Буздугана. На ній ішлося не про передбачуване зменшення соціальних пільг (у цьому плані пропозиції уряду не позначені оригінальністю — щось схоже ми чуємо не вперше), Юрій Олексійович акцентував увагу журналістів на останній ідеї реформаторів — руйнації системи соціального страхування в Україні.

Якщо уважно вчитатися в запропоновані робочою групою, створеною за відповідним указом Президента, зміни до податкового законодавства, стає просто страшно. Вони нагадують «поцілунок» вампіра: припинення обов'язкових відрахувань до трьох соціальних фондів означає де-факто їх знищення.

Юрій Буздуган підкреслив, що зменшення податкового преса справді потрібне, але не такою ціною. На його думку, уряд підійшов до розв'язання цих проблем не з того боку. Ліквідація фонду соціального страхування, розвал пенсійної системи не зачіпають інтереси тіньових кланів, але істотно ускладнюють життя саме виробникові. Одне слово, під соусом податкової революції нам знову пропонують «осетрину» другої свіжості. Соціальне страхування, наприклад, лягає на самі підприємства: можна уявити, «втішив» Ю. Буздуган, як нам виплачуватимуть лікарняні, допомагатимуть під час прощання з цим світом — залишиться хіба що померти «на посту», доки тебе ще пам'ятають на службі або твоє підприємство ще саме не почило в бозі.

Запропонований пакет, вважає Ю. Буздуган, не обгрунтований ні економічно, ні соціально, ні ідеологічно — він не має ознак механізму, що може витягнути нашу економіку з кризи. Зате містить у собі багато лукавства. Нарахування на фонд оплати праці разом із самою заробітною платою, наприклад, взагалі не є податковим тягарем, бо відносяться на собівартість, а не виплачуються за рахунок прибутку, хоча й впливають на конкурентоспроможність продукції. Але в умовах, коли загалом нарахування на фонд оплати праці разом із самою заробітною платою становлять у структурі собівартості продукції лише 13—14 відсотків (тоді як у країнах зі стабільною економікою вони коливаються на рівні 60—65 відсотків), стверджувати про істотний вплив на конкурентоспроможність продукції — означає кривити душею.

Здається, уже всім зрозуміло, зауважив пан Буздуган, що криза економічної політики, яку провадить адміністрація Леоніда Кучми, очевидна. Зрозуміло, що й альтернативна економічна антикризова програма має грунтуватися не на комуністичних чи монетаристських ідеологемах, а на кейнсіанських засадах. Крім Чилі, немає жодних доказів ефективності монетаристської політики, зате є безліч прикладів (найпромовистіший з яких — вихід з великої депресії США: нова політика Рузвельта) результативності кейнсіанства. Без нього, вважає голова парламентської комісії, годі й сподіватися на вихід з кризового лабіринту. В Україні є сила, яка зможе реалізувати цю економічну програму, але це вже питання не економіки, а політики, що є темою іншої прес-конференції.

Людмила ЗОРЯ.

Закон України

Про внесення змін і доповнень до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення

Верховна Рада України **постановляє:**

І. Внести до Кримінального кодексу України такі зміни:

Статті 211 і 211^1 викласти в такій редакції:

«Стаття 211. Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів

Ввезення в Україну з метою збуту або розповсюдження, виготовлення, збут чи розповсюдження творів, зображень або інших предметів порнографічного характеру,

—карається позбавленням волі на строк до двох років або штрафом до дев`яноста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією порнографічних предметів, засобів їх виготовлення і розповсюдження.

Ті ж дії щодо кіно- і відеопродукції порнографічного характеру,

—караються позбавленням волі на строк до п`яти років або штрафом від дев`яноста до двохсот двадцати п`яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією порнографічної кіно- і відеопродукції, засобів її виготовлення і демонстрування.

Дії, передбачені частинами 1 і 2 цієї статті, якщо вони вчинені повторно або за попереднім зговором групою осіб,

—караються позбавленням волі на строк від п`яти до десяти років з конфіскацією порнографічних предметів, кіно- і відеопродукції, засобів їх виготовлення, розповсюдження і демонстрування, з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до п`яти років.

Стаття 211^1. Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості

Ввезення в Україну з метою збуту чи розповсюдження, виготовлення, збут, розповсюдження або зберігання з метою збуту чи розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості,

—карається позбавленням волі на строк до трьох років або штрафом до ста тридцяти п`яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, засобів їх виготовлення та розповсюдження.

Ті ж дії щодо кіно- і відеопродукції, що пропагують культ насильства і жорстокості,

— караються позбавленням волі на строк до п`яти років або штрафом від ста тридцяти п`яти до двохсот двадцяти п`яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією кіно- і відеопродукції, що пропагує культ насильства і жорстокості, засобів її виготовлення і демонстрування.

Дії, передбачені частинами 1 і 2 цієї статті, якщо вони вчинені повторно чи за попереднім зговором групою осіб,

—караються позбавленням волі на строк від п`яти до десяти років з конфіскацією творів та кіно- і відеопродукції, що пропагують культ насильства і жорстокості, засобів їх виготовлення і демонстрування, з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до п`яти років».

ІІ. Внести до Кодексу України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до №51, ст.1122) такі доповнення:

1. Доповнити Кодекс статтями 164^6, 164^7, 164^8 такого змісту:

«Стаття 164^6. Публічний показ без прокатного посвідчення кіно- і відеофільмів

Публічний показ без прокатного посвідчення кіно- і відеофільмів,

— тягне за собою накладення штрафу від двадцяти до сорока п`яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією кіно- і відеофільмів, які демонструються без прокатного посвідчення, а також грошей, отриманих від їх демонстрування.

Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після застосування заходів адміністративного стягнення,

— тягнуть за собою накладення штрафу від сорока п`яти до дев`яноста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією кіно- і відеофільмів, а також грошей, отриманих від їх демонстрування.

Стаття 164^7. Порушення умов публічного демонстрування кіно- і відеофільмів

Публічний показ кіно- і відеофільмів з порушенням умов публічного демонстрування, передбачених прокатним посвідченням,

— тягне за собою накладення штрафу від двадцяти до тридцяти п`яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією кіно- і відеофільмів, а також грошей, отриманих від їх демонстрування.

Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після застосування заходів адміністративного стягнення,

— тягнуть за собою накладення штрафу від тридцяти п`яти до сімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією кіно- і відеофільмів, а також грошей, отриманих від їх демонстрування.

Стаття 164^8. Тиражування кіно- і відеофільмів без прокатного посвідчення

Тиражування без прокатного посвідчення з метою продажу, прокату, публічного показу або розповсюдження кіно- і відеофільмів,

—тягне за собою накладення штрафу від шістдесяти до дев`яноста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією фільмо- і відеокопій, засобів їх виготовлення, а також грошей, отриманих від їх реалізації.

Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після застосування заходів адміністративного стягнення,

— тягнуть за собою накладення штрафу від дев`яноста до ста тридцяти п`яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією фільмо- і відеокопій, засобів їх виготовлення, а також грошей, отриманих від їх реалізації».

2. Частину першу статті 218 після цифр «164» доповнити цифрами «164^6 —164^8».

3. Пункт 1 частини першої статті 255 доповнити абзацом такого змісту:

«органів управління кіномережею та кінопрокату (статті 164^6 — 164^8)».

4. Абзац другий пункту 2 статті 313 після цифр «162» доповнити цифрами «164^6 —164^8».

Президент України
Л.КУЧМА.

м. Київ,
14 листопада 1996 року.

У комісіях Верховної Ради України

Комісія з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією заслухала звіт першого заступника міністра внутрішніх справ Ю. Вандіна щодо виконання законодавства по боротьбі з організованою злочинністю і корупцією. Він поінформував депутатів про загальну тенденцію поширення небезпечних форм організованої злочинності, встановлення корумпованих зв`язків з представниками органів державної влади, а також про конкретні результати застосування кримінального законодавства про посадові злочини, Закону «Про боротьбу з корупцією» тощо.

Зазначалося, зокрема, що минулого року за вчинення посадових злочинів притягнуто до кримінальної відповідальності 979 осіб, у тому числі за хабарництво — 510; за перше півріччя цього року — 710 осіб, за хабарництво — 335.

1995 року знешкоджено 871 організовану злочинну групу, за 10 місяців ц. р. — 826 таких груп. Найбільш враженими організованою злочинністю галузями в Україні є комерційна діяльність, фінансово-кредитна та банківська сфери.

За 10 місяців ц. р. зареєстровано 109 вбивств «на замовлення», з них розкрито 17 (15,6 відсотка). Особливо вражені цими злочинами Автономна Республіка Крим, Одеська, Донецька області.

Працівники МВС за період дії Закону «Про боротьбу з корупцією» (з 16 листопада 1995 року) за корупційні діяння та порушення державними службовцями спеціальних обмежень склали 2628 адміністративних протоколів. Суди розглянули 1604 протоколи.

Серед порушників цього закону переважають державні службовці (84,7 відсотка), депутати місцевих рад становлять 10 відсотків, а решту — 5,3 відсотка — голови місцевих рад.

Члени комісії висловили занепокоєння станом боротьби з корупцією і організованою злочинністю. Було зазначено, що серед осіб, притягнутих до відповідальності на підставі Закону «Про боротьбу з корупцією», практично немає посадових осіб обласного рівня, не кажучи вже про республіканський. Відтак, у сфері боротьби з корупцією «стріляємо по горобцях». Спостерігається також тенденція до згортання розслідування кримінальних справ, де фігурують високопосадові особи. Це свідчить про те, що правоохоронні органи певною мірою є заручниками тих чи інших політичних сил, а діяльність певних керівників правоохоронних органів будується не на підставі закону, а на принципі самозбереження та прагнення догодити вищому керівництву. За таких умов не виключається втягнення правоохоронних органів у політичні інтриги, а то й в «розборки» між мафіозно-корумпованими кланами.

Депутати висловили стурбованість станом кадрової роботи в МВС України, що суттєво впливає як на морально-психологічний клімат колективів ОВС, так і на результативність боротьби зі злочинністю. Наводились факти призначення на керівні посади осіб, які скомпрометували себе, присвоєння їм спеціальних звань, у тому числі генеральських і навпаки, переслідування тих працівників правоохоронних органів внутрішніх справ, які чесно виконують службові обов`язки.

Особливу увагу було приділено питанням законодавчого забезпечення діяльності спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю і корупцією.

Головою комісії Григорій Омельченко підкреслив, що сьогодні в принципі створена достатня правова база, яка дозволяє, за його словами, поставити на місце посадову особу будь-якого рівня. Головне — при застосуванні закону мати принципову і безкомпромісну позицію. А саме цього якраз і не вистачає багатьом працівникам ОВС, особливо керівникам. Разом з тим, комісія готова розглянути будь-які пропозиції МВС, спрямовані на вдосконалення чинного законодавства, у тому числі ті, які стосуються правового статусу спеціальних підрозділів.

Глава комісії визнав за необхідне, щоб керівництво МВС надало комісії інформацію щодо використання коштів фонду «Милосердя», створеного для допомоги сім`ям працівників міліції, які загинули при виконанні службових обов`язків.

З інформацією про виконання законодавства щодо боротьби з організованою злочинністю і корупцією органами внутрішніх справ Київської області на засіданні виступив начальник ГУ МВС України в Київській області О. Бевз.

Прес-служба
Верховної Ради України.

А боротьба одна...

Сьогодні доводиться чути з високих трибун, у тому числі депутатських, що народні обранці піклуються про народ, відстоюють його інтереси. Але ж ми маємо, як і всі народи, історичне минуле. І от в те минуле, зовсім недавнє, стільки летить каміння. З тих же високих трибун, а то й із дуже маленьких.

... У Київському національному університеті імені Т. Шевченка перед студентами виступив запрошений на зустріч один з колишніх керівників УПА, а після загибелі Р. Шухевича командуючий цією армією Василь Кук. Йому не багато не мало, а за 80! І, о Боже, як вразила нас, студентів, негаснуча пам'ять Василя Степановича. Він пам'ятає до подробиць, що і як діялось. Коли 30 червня 1941 р. у Львові було проголошено Українську державу, то її керівників гітлерівські верховоди інтернували. Ніякої державності Україні не дозволили. УПА боролася проти німецької окупації, а потім — проти сталінського режиму, який, як відомо, не був солодким для жодного народу.

— Не нав'язую вам нічого, — сказав Василь Степанович. — Але ви, студенти, народ мислячий, тож думайте, гадайте, як казав наш великий Тарас Шевченко.

Олеся ЯХНО,
студентка інституту журналістики.

Спонсор лотереї «ГУ»-97

Льонарству — жити! Бо це — наша валюта!

В Україні в 1991—1995 роках щороку виробляли для потреб легкої промисловості в середньому 76 тисяч тонн льоноволокна. А нині — в 3,5 раза менше. У головній льоносійній області — Чернігівській, де поліський шовк вирощують 330 господарств, катастрофа у прямому розумінні цього слова: десять переробних льонозаводів майже водночас один за одним фактично збанкрутіли. Вони не мають обігових коштів для розрахунків з сільгосппідприємствами, тому 1997 року льон на Поліссі більшість господарств перестане вирощувати. Тим часом галузь може не тільки вижити, а й солідно поповнити бюджет України. У який спосіб? Про ідею чернігівських льонарів розповідає генеральний директор асоціації «Чернігівльон» **Володимир ЛАГОШНИЙ:**

— Сьогодні з позицій впровадження ринкових механізмів в економічне життя України просити в уряду дотацію для сільгосппідприємств — непопулярна і, прямо скажемо, програшна справа. І все ж парадокс у тому, що саме за позитивного розв'язання її держава отримає подвійний, навіть потрійний виграш. А подальше нехтування пропозицій, звернень льонарів призведе до непоправних наслідків. Без цільової державної підтримки галузь льонарства, поза всякими сумнівами, приречена на загибель, а близько 50 тисяч чоловік тільки в Чернігівській області залишаться без роботи. Втратить вітчизняні сировинні ресурси й легка промисловість.

Чому ж усе-таки вигідно дотувати галузь? Мінімальна потреба України в льоноволокні становить 35 тисяч тонн. Щоб сільгоспвиробники, льонозаводи не працювали собі на збиток (а за нинішньої цінової політики, податків, на жаль, собівартість тонни вирощеної льонотрести підскочила у 1,5 раза!), необхідне державне відшкодування затрат на суму 14,8 мільйона гривень, або 8,4 мільйона доларів. Сума карколомна! Та порахуймо далі. З 35 тисяч тонн льоноволокна можна виготовити 60 мільйонів метрів тканин. Від реалізації їх отримаємо виручку в розмірі 315 мільйонів гривень. Податок на додаткову вартість (20 відсотків) і прибуток (30 відсотків) — до державного бюджету надійде удвічі, а в кращому разі уп'ятеро більший, ніж отримає галузь!

Важлива й така обставина у цьому зв'язку. Для підтримки вітчизняного виробника слід обмежити ввезення комерційними структурами в Україну льняних тканин, виробів з них. Хіба це не злочинно: Міністерства охорони здоров'я, освіти, оборони, соціального захисту населення, внутрішніх справ за бюджетні кошти (!) купують дорогі імпортні простирадла, скатертини, штори, рушники, брезенти тощо. Це саме чинять «Укрзалізниця», зернопереробна та цукрова промисловість (мішкотара!). А тим часом наші вітчизняні виробники без оборотних коштів не можуть закупити сировину, якою забиті всі склади! А підтримка зарубіжних льоновиробників обертається безробіттям для багатотисячних трудових колективів Житомирського та Рівненського льонокомбінатів!

Слід зауважити, що сусідні держави СНД, де льонарство в занедбаному стані, нині докладають зусилля до відродження цієї галузі, яка ще недавно давала 70 відсотків чистого прибутку рослинництва. У Росії розроблена і діє державна програма, якою передбачено дотацію господарствам за кожну тонну проданої сировини, пільгові кредити переробним підприємствам та відпуск енергоносіїв на пільгових умовах. Таким самим шляхом пішли у Литві та Білорусі. Нам також конче потрібна урядова постанова щодо стабілізації та збільшення льоновиробництва. На жаль, з незрозумілих причин її блокують у Мінфіні та Мінекономіки. Сподіваюся, що здоровий глузд переможе і в Україні.

Сергій ПАВЛЕНКО.

На знімку: Володимир Миколайович Лагошний.

Представляємо керівників регіонів

Гріх не використати наші можливості

***РУСЛАН БОДЕЛАН** народився 1940 року в Балтському районі на Одещині, в сім'ї учителя. На Одещині все своє життя і працює: спочатку в сільських районах, потім — в обласному центрі. Має вищу освіту. Вже друге скликання очолює Одеську обласну раду народних депутатів. Є головою Одеської облдержадміністрації. Народний депутат України. Одружений, виховав трьох дітей, має чотирьох онуків. Мешкає в селі Санжійці Овідіопольського району.*

— Віднедавна живемо за Конституцією України. Як позначилося її прийняття, Руслане Борисовичу, на обстановці в регіоні, на діяльності облради та облдержадміністрації?

— Той, хто думав, що з прийняттям Конституції одразу заживемо краще, глибоко помилився. Основний Закон розставив, можна сказати, крапки над головними проблемами, що ними хворіє наша держава, зняв чимало суперечностей, що непокоїли суспільство. Добре, зокрема, що визначено роль місцевих рад (хоча очікуваний Закон «Про місцеве самоврядування» не буде, зрозуміло, зайвий) та виконавчих органів, розподіл між ними повноважень. Бо ж до цього, знаємо з власного досвіду, через оту невизначеність було чимало непорозумінь та чвар, — і все на шкоду справі. Та, з одного боку, потрібна ще ціла низка законів, які конкретизували б конституційні положення. З другого — наполеглива робота на всіх рівнях, у тім числі на місцях, щоб налагоджувати життя за вимогами Конституції. А механізмів, контрольних органів, щоб те робити, тепер, вважаю, досить. Й питати з тих, хто нехтує нові вимоги, — теж. Ось вам свіжий приклад: нещодавно Президент, відомо, призначав голів районних держадміністрацій. Подання по нашій області робив я. Так от: з 25 таких керівників, що працювали до цього, 8 до призначення не рекомендовано, тобто замінено. Саме з огляду на вищесказане. Й передусім через те, що, навіть маючи в руках такий могутній важіль, як Конституція, не зуміли налагодити на місцях належну роботу, просування шляхом економічних реформ.

— В отих восьми районах, виходить, тепер радами керують одні особи, держадміністраціями — другі. Тобто на ділі здійснено розподіл повноважень, як того й Конституція вимагає. А ви, Руслане Борисовичу, нині обіймаєте обидві головні посади в регіоні — голови обласної ради та голови облдержадміністрації, до того ж народний депутат України. Чи не забагато для однієї людини? Навіть фізично. А головне — до якої міри оптимальне, корисне для справи отаке поєднання?

— Давайте виходити з конкретних обставин. Чому таке сумісництво сталося? Бо два з лишком роки тому мешканці області обрали мене, і на цілком законній підставі, на посади голови облради й голови виконавчої структури. То тепер що, раз — і відрізати: або ти там, або там? По-перше, на якій підставі? Адже й самою Конституцією визначено, що з посади голова йде тоді, коли буде обрано новий склад ради та нового її керівника. По-друге, практика довела, що таке сумісництво (принаймні, на даному етапі, коли перебуваємо у великій скруті, маємо стільки нерозв'язаних проблем) доцільне й виправдане. По суті, завдання перед обома органами — представницьким та виконавчим — одне: вивести регіон із скрути. Щось у цьому напрямі напрацьовано, щось робиться, щось задумано. А доки нова людина у все це вникне — настане час нових виборів. Ми тепер на своєрідній переправі, а коней на ній, відомо, не міняють. Винятки, звичайно ж, можуть бути: хтось захворів, хтось кудись виїжджає, хтось діло валить...

Тепер щодо депутатства у Верховній Раді: і я за те, щоб працювали там на професійній основі. Однак, знову ж, після нових виборів загалом по країні. Саме цим складом, вважаю, треба прийняти закони на розвиток Конституції. А нові вибори в окремих округах, замість вибулих депутатів нині навряд чи ще відбудуться. А парламент у «врізаному» за чисельністю вигляді просто не зможе повноцінно працювати. Втім, це мої особисті міркування. Буде остаточно вирішено припинити мої депутатські повноваження, то куди, як мовиться, подінуся...

— Деякі засоби масової інформації, завсідники різних мітингів нерідко звинувачують вас у відданості старим методам керівництва, висловлюють сумніви щодо спроможності проведення вами в регіоні реформаторської політики. Як ви прокоментували б такі закиди?

— Оте навішування ярликів комусь, очевидно, таки потрібне, але, смію твердити, геть безпідставне. І це знають, розуміють ті, хто хоча б трохи обізнаний зі станом справ у нашій області. А для широкого загалу читачів «Голосу України» пошлюся на деякі конкретні факти. Що сьогодні головне в реформуванні суспільства? Розв'язання проблем власності. Так от: щодо темпів проведення приватизації Одещина посідає становище лідера серед усіх областей України. І в місті, й на селі. Це не самовихваляння — така думка різних столичних відомств, передусім — Фонду держмайна, який проводив у нас виїзне засідання колегії саме з метою посприяти поширенню досвіду на всю країну. Зазначу, що наша обласна рада прийняла рішення, а виконавчі структури розгорнули роботу з паювання землі на селі, організації фермерських господарств ще до того, як усе це почалося в країні загалом. Скажіть, чи могло б таке статися, якби керівник області не сприяв, а протидіяв реформуванню власності?

Далі. Обласна рада, держадміністрація водночас зосереджують зусилля на реанімації, можна й так сказати, провідних галузей регіону, розвиткові вітчизняного виробництва усіх форм власності, на поповненні бюджету й зростанні платіжної спроможності населення. З участю міністерства та відомств країни розроблено й здійснюються регіональні програми, що, певен, у недалекому майбутньому обов'язково дадуть відповідну віддачу. Одна з них стосується розвитку верстатобудування. Відомо, що Одещина посідала тут одне з провідних місць в Україні, отож, відроджуючи галузь, сприятимемо модернізації промисловості країни загалом. Ще одна програма спрямована на розвиток легкої промисловості. Хоча всі підприємства цієї галузі приватизовано, та прагнемо підтримати їх не тільки організаційно, а й матеріально. Ось лише один приклад: кошти з бюджету, що їх виділяємо на забезпечення вихованців шкіл-інтернатів, дитячих будинків, інших таких закладів одягом та взуттям, нині пішли не прямо, а через промислові підприємства, що таку продукцію виробляють. Отож, і їх підтримали, й дітей одягли.

Дає вже віддачу реалізація програми розвитку середнього й малого підприємства та бізнесу. В області зареєстровано понад 15 тисяч малих підприємств, близько 1,5 тисячі кооперативів, майже 1 тисячу акціонерних товариств, понад 40 тисяч громадян-підприємців. Сила! Але і їй потрібна підтримка: організаційно-правова, фінансово-кредитна. Почав діяти механізм надання податкових пільг суб'єктам підприємництва, що працюють на пріоритетних соціально-економічних напрямах, діє центр підтримки малого бізнесу. Реалізуємо заходи щодо надання малим підприємствам незавантажених виробничих площ та устаткування. Активізували залучення в регіон іноземних інвестицій, сприяємо створенню спільних підприємств. Розробляються чи вже діють і деякі інші програми.

— До речі, щодо зовнішньоекономічної діяльності. Вам тут декотрі докоряють, що біжите попереду паровоза, тобто стежками, ще не торованими, бува, загальнодержавними структурами.

— А хіба це погано чи заборонено? Вважаю, що держава наша багатітиме багатством регіонів. Якщо вони, використовуючи власні можливості, і зв'язки із зарубіжжям також, зуміють бодай трохи поліпшити справи, то й країні загалом легше дихатиметься. Одеська область завдяки своєму географічному розташуванню й наявності могутнього транспортного комплексу має давні контакти із зарубіжжям, а тому нині за нових, сприятливих умов, коли Україна прагне інтегруватися до міжнародної спільноти, просто гріх було б не скористатися усім цим. Наша область є членом Асамблеї європейських регіонів (на жаль, поки що єдина з областей України), входить до робочої Співдружності придунайських країн, причому з жовтня нинішнього року — на правах головуючої. Співпраця в цих міжнародних фундаціях дає можливість брати активну участь в реалізації програм, фінансованих Радою Європи та Європейським Союзом.

Плідно розвиваємо і двосторонні зв'язки. Співробітничаємо з областю Емілія-Романья (Італія), Фтіотіда (Греція), румунськими повітами Тульча і Галац, турецьким регіоном Кастамону, японською провінцією Канагава. Що це дає? Всього не перелічити: тут і торгівля, і спільні проекти, й культурний обмін, і залучення інвестицій, створення спільних підприємств. Ось кілька конкретних прикладів. За участю науковців розроблено досить перспективну програму у сфері агропромислового виробництва. Однак власних коштів, щоб втілити її в життя, бракує — почали шукати інвесторів. Підписано взаємовигідну угоду з «Берлінер-Банком», який надає області на це 250 мільйонів дойчемарок. Уже з наступного року починаємо спільно здійснювати передбачені угодою заходи, що дадуть змогу по-новому налагодити насінництво деяких провідних для регіону культур, захист рослин, збирання врожаю, його переробку й реалізацію. Або таке: область вкрай обмежена енергоресурсами, ми майже цілком залежимо тут від сторонніх постачальників. Тому сьогодні ведемо роботу зі створення міжнародного концерну, який спорудив би електростанцію в районі Теплодара, де колись починали, згодом заморозивши, будівництво АЕС. І на двосторонній основі починаємо спорудження на Дунаї поромної переправи на румунський берег. Добре прислужаться міжнародні контакти й майбутнім вільним економічним зонам, створення яких першою в Україні ініціювала, нагадаємо, саме Одеська обласна рада... Одне слово, зовнішньоекономічна діяльність регіону — на користь не тільки йому самому, а й усій Україні.

— Руслане Борисовичу, за всієї зайнятості керівник вашого рангу теж має право, гадаю, на приватне життя, на дозвілля. Як воно складається у вас?

— Люблю театр, прагну відвідувати прем'єри. Буваю на різних творчих зустрічах, хоча то вже якоюсь мірою робота. А щодо моря, то засмаги за літо, як бачите, не впіймав, вдавалося скупатися хіба що тільки до сходу сонця. З молодості захоплююся фізкультурою, спортом, однак тепер на це вдається викроїти час тільки недільного дня, та й то після обіду. Бо в першій половині дня взяв за правило працювати над документами.

Інтерв'ю узяв **Георгій ВОРОТНЮК.**

Одеса.

«Чи вірна наша, чи хибна дорога?»

***ЛЬВІВ** відзначив 60-річчя народного депутата України, відомого політичного діяча Богдана Котика. Одну з вулиць міста названо його іменем. На будинку, де він жив, відкрито меморіальну дошку. Друзі, колеги, соратники Богдана Котика зібралися на вечір-спомин, що відбувся у театрі імені Марії Заньковецької.*

Не було на тому вечорі ані спалахів фотокамер, ані сліпучих юпітерів, ані гучної осанни, на яку ми такі щедрі після того. Слава Богу, що не було. Інакше не уникнути фальші. Тим паче, минуло так мало часу відколи перестало битися його серце. Це сталося спекотного серпневого дня п'ять років тому на тенісному корті. Всі дивувалися: натренований чоловік, спортсмен-тенісист, який незмінно вигравав поєдинки з ровесниками і раптом... серце. А втім, цей блискавично короткий перехід від буття до небуття не був раптовим. Бо того серденька, пригадав ректор Львівського медичного університету академік Павловський, залишалося зовсім мало.

А поки тривала велика політична гра, поки Богдан Дмитрович вигравав (його називали розумним тенісистом і в спорті, і в політиці), йому ніколи було вимірювати об'єм «шагреневої шкіри». А вона невблаганно зменшувалася...

Заслужений артист України, незмінний ведучий популярних заньківчанських вечорів Святослав Максимчук задав філософську тональність спогадам рядками поеми Івана Франка «Похорон». І кожний, хто прийшов на цю зустріч, мимоволі замислювався і шукав відповідь на пекуче питання: «Чи вірна наша, чи хибна дорога?» Його називають першим мером від Бога.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

ПОСТАНОВА

ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про підпорядкування Управління державної охорони України Службі безпеки України

Відповідно до частин третьої і шостої статті 17 та пункту 22 статті 85 Конституції України Верховна Рада України **постановляє:**

1. Підпорядкувати Управління державної охорони України Службі безпеки України.
2. Кабінету Міністрів України при доопрацюванні проекту Закону України про Державний бюджет України на 1997 рік передбачити виділення коштів на фінансування Служби безпеки України з врахуванням пункту 1 цієї Постанови Верховної Ради України.
3. Доручити комісіям Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки, з питань законності і правопорядку, з питань правової політики і судово-правової реформи разом з Кабінетом Міністрів України та Службою безпеки України розробити і в січні 1997 року подати на розгляд Верховної Ради України проект Закону України про державну охорону органів законодавчої, виконавчої та судової влади України та їх посадових осіб.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ,
13 грудня 1996 року.

З Європи в Україну і далі – до Тихого океану

Інтерв'ю із завідувачем торгово-економічного відділу посольства Чехії в Україні паном Юраєм Меліорісом

З досьє «Голосу України»

Майже три роки тому уряди Чеської Республіки та України уклали угоду — про торгові та економічні відносини і науково-технічне співробітництво, про заохочення і захист інвестицій. Уже підготовлено до підписання угоду про уникнення подвійного оподаткування. Ці документи створюють належні передумови не тільки для розвитку торгівлі, а й для виробничої кооперації, включаючи створення спільних підприємств.

Серед країн колишнього СРСР Україна є другим найбільшим партнером після Росії й посідає 17-е місце у торговому обороті Чеської Республіки. Якщо 1993 року він становив понад 216 млн. доларів, то минулого року — понад 403 млн. доларів.

— Пане Меліоріс, як ви оцінюєте стан торгово-економічного співробітництва України і Чехії?

— Як таке, що динамічно розвивається. Слід зазначити, що інтерес до встановлення нових зв'язків, зміцнення вже наявних контактів постійно зростає. Це цілком закономірно, адже для співробітництва створено необхідну правову базу.

Якщо відзначати про практичний інтерес Чеської Республіки до України, маю на увазі торгово-економічні відносини, то він величезний. Передусім тому, що вони мають багаторічні традиції, і ми зацікавлені в їх поглибленні й розвитку. До того ж відомо, що Україна — важливий партнер як транзитна країна з точки зору забезпечення стратегічної сировини: через її територію до нас надходить газ і не тільки для наших потреб, а й для країн Західної Європи, а також чимала частина поставок нафти.

— Донедавна в Україні звичні були назви «ЧКД», «Татра», «Мотоков», «Шкода», «Будекспорт»: хто не знав зручні, комфортабельні й економічні тролейбуси, трамваї, мотоцикли та інші машини чеського виробництва! У цих галузях співробітництво триває?

— Інтереси цих, а також багатьох інших машинобудівних підприємств, які виробляють продукцію, потрібну галузям, пов'язаним із залізничним, міським та іншими видами транспорту, обладнання для паливно-енергетичного комплексу, в тому числі для електростанцій, для видобування, переробки й транспортування вугілля, газу, нафти, для гірничовидобувної, хімічної та інших видів промисловості, не вичерпано. Тому вони продовжують роботу, що грунтується на тісних контактах зі своїми українськими партнерами. Але, крім цих підприємств, свою діяльність в Україні здійснюють також представництва інших великих чеських фірм, серед яких можна назвати «Вітковіце», «Хемапол-Груп», «Шкодаекспорт», а також «Прокоп-Млынске строе». Вони спільно з іншими здійснюють значну частину торгового обороту між Чеською Республікою та Україною.

— Та, очевидно, є й інші галузі, де підприємці обох країн знайшли б точки зіткнення інтересів?

— Безперечно. У структурі чеського експорту левову частку становлять машини й обладнання, особливо для енергетики та атомних електростанцій, транспортні засоби, електровози та дизель-електровози, хімікати, верхній одяг і взуття.

До речі, чеське машинобудування могло б зробити значний вклад у реалізацію проектів модернізації промисловості, енергетики, будівництва і транспорту в Україні. Ми можемо постачати на український ринок досить широкий асортимент товарів масового попиту.

Та наш ринок відкритий і для українських фірм. Ми дійшли висновку, що найкращий і найперспективніший спосіб здійснення економічних зв'язків — то різноманітність форм переплетення капіталу, починаючи від створення спільних підприємств і закінчуючи проектами спільних інвестицій.

— До речі, свого часу ця ідея була дуже популярна, маю на увазі СП. Особливо з колишніми партнерами. Чи існують вони в Україні й Чехії, і якщо існують, то як розвивається таке співробітництво?

— Ідея створення спільних підприємств саме у сфері виробництва в країнах, що долають процес трансформації економіки, має велике значення, оскільки пов'язана з впровадженням нових технологій, що, зрештою, підвищує якість та ефективність виробництва, а відтак і конкурентоспроможність вироблюваних продуктів на вітчизняному і зовнішньому ринках.

В Україні працюють кілька спільних чесько-українських підприємств, як, приміром, «Трам-Південь» на заводі «Південмаш» у Дніпропетровську, що виробляє трамваї. У першій половині цього року в Києві було відкрито СП «Ромо-Україна» з виробництва пральних машин.

— На вашу думку, в яких галузях економіки найкраща перспектива для співробітництва?

— Слід виходити з ситуації, що склалася реально в обох країнах. Чехія, як країна з високим рівнем індустріального виробництва, зацікавлена у розвитку співробітництва саме в цій галузі. Ми вже обговорювали питання спільного виробництва, але я хотів би ще раз наголосити на важливості цього моменту. Гадаю, в Україні ще зміняться умови на краще, що стимулюватиме спільне виробництво з іноземними компаніями, в тому числі з чеськими. Скажімо, початок зростання виробництва сприяв би розв'язанню проблем, пов'язаних з поліпшенням економічного становища вашої держави.

— У середині листопада в Києві з місією перебували чеські підприємці. Який результат цього економічного десанту?

— У столиці України з торговою місією побували представники більш як 30 чеських фірм. Протягом двох днів вони встановили сотні контактів, причому багато які з них мають реальні можливості тривалого співробітництва. Приміром, у будівництві, виробництві турбін, верстатів, кораблів, обладнання для зварювання арматури, а також у галузі телекомунікацій та хімічного виробництва.

У зв'язку з цим хотів би висловити сподівання, що такі місії здійснюватимуться не тільки до столиці, а й до інших регіонів України.

Інтерв'ю взяла
Катерина БОРОДІНА.

Хроніка. Факти. Події

● *Київ*

Від круглого столу до освітньої програми

Делегація Європейського союзу і посольство ФРН в Україні провели для представників українських засобів масової інформації круглий стіл на тему «Самовизначення журналістів у Європі XXI століття». На зустрічі обговорювалися питання журналістської етики та освіти, вплину ЗМІ на громадську думку, інформаційні та аналітичні аспекти журналістики. Досвід і результати дискусії становитимуть основу широкої освітньої програми для журналістів, організаторами якої виступають Європейський союз, посольство ФРН в Україні, Академія баварської преси. Заплановано проведення семінарів, в яких можуть брати участь журналісти всіх ЗМІ України.

● *Ліма*

Свято, що почалося з трагедії

Країна сонця, що сходить, готується до національних урочистостей: 23 грудня японці відзначать день народження глави держави — імператора Акіхіто. Проте частково це свято вже потьмарене подіями в столиці Перу. Група бойовиків — як припускають, членів перуанського екстремістського угруповання «Революційний рух імені Тупака Амару» —увірвалася до резиденції посла Японії в Лімі і захопила сотні заручників, які зібралися на прийом з нагоди дня народження Акіхіто. Серед захоплених — міністр закордонних справ Перу та інші члени кабінету, голова парламенту, посли Болівії, Бразилії, Венесуели, Колумбії, Куби, Чилі, Іспанії та інших європейських держав. Терористи загрожують, що розстріляють заручників, якщо влада не виконає їхні вимоги про звільнення всіх членів організації, утримуваних у перуанських в'язницях. Японський посол, котрий опинився серед заручників і якому терористи дозволили зателефонувати в Токіо, повідомив, що спочатку захопили близько 800 чоловік. Пізніше терористи відпустили частину жінок і людей похилого віку, у тому числі й матір президента Перу Альберто Фухіморі. Як повідомляють очевидці, безпосередньо перед атакою поряд із будівлею резиденції пролунало кілька вибухів. За попередніми даними, три чоловіки поранено. Двох з них доставлено в лікарню. У резиденції залишаються близько 200 заручників.

● *Люксембург*

Дедалі ширші шенгенські простори...

Сьогодні в Люксембурзі п'ять північних країн — Данія, Швеція, Фінляндія, Норвегія та Ісландія — підпишуть Шенгенську конвенцію про скасування паспортного контролю на внутрішніх кордонах і посилення зовнішніх рубежів Європейського союзу.

● *Бонн*

Примирення сусідів. Нарешті!

У німецькій пресі опубліковано проект німецько-чеської декларації про примирення, яку мають підписати 20 грудня у столиці Чехії. Більш як десять років знадобилося Бонну і Празі, щоб подолати історичні суперечки, що виникли ще після вигнання етнічних судетських німців з чеських територій після другої світової війни. Одна з газет Німеччини пише: «Не раз уряд ФРН відштовхував руку Вацлава Гавела. Тепер невідомо, чи дочекається тяжко хворий Гавел, цей мужній борець за історичну справедливість, завершення розпочатої ним справи примирення. Його трагічний приклад наочно демонструє, що все слід робити вчасно».

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Між іншим

Розмовляйте російською...

Нещодавно, готуючи інформацію щодо можливої участі нейтральної Швейцарії у програмі НАТО «Партнерство заради миру», зателефонувала до посольства цієї держави в Україні, щоб одержати відповідний коментар. Як люб'язно пояснила, очевидно, працівниця комутатора, потрібного фахівця не було, то я попросила з'єднати мене з пані послом. «Але, — попередив голос у телефонній трубці, — маєте розмовляти іноземною мовою».

Іноземною то й іноземною, хоча не знаю, чим моя українська в Україні гірша за будь-яку іноземну. Але справа є справа. Секретарка пані посла на мою українську відповіла російською. А оскільки нічого, звісно, не зрозуміла, то запропонувала повторити сказане російською.

Я повторила. Звичайно ж, у пані посла програма, і вона не може приділити мені увагу саме цієї хвилини, — пояснила секретарка. Проте вона з'явиться і зателефонує.

Жодних, зрозуміло, претензій до пані посла, бо то була б велика удача, щоб отак, телефоном —коментар. Жодних претензій і стосовно того, що, звичайно, ніхто мені не передзвонив. І жодних заперечень щодо російської: чудова мова великої держави...

Але цікаво: як відреагував би швейцарський журналіст, коли б йому в українському посольстві запропонували перейти на... російську?

Валентина ПИСАНСЬКА.

Одна добре, а три краще

Перший у Польщі турнір з шахів на трьох дошках відбувся у Кракові. Їх винайшов і запатентував Яцек Філек — філософ, професор Краківського університету.

Фото Яцека БЕДНАРЧИКА.
ПАП/ЦАФ—Укрінформ.

Адмірал кохати може. Але за свій рахунок

Інспектори Пентагону звинуватили адмірала Річарда Мекі, одного з найвисокопоставленіших офіцерів морського флоту США, у позастатутних стосунках з... підполковником морської піхоти. Їхній зв'язок був надто тісний і дорого обійшовся військовому відомству, вказано у доповіді інспекції, що стала надбанням преси.

Ім'я підполковника зберігають у таємниці. Відомо лише, що вона служить на одній з каліфорнійських баз і з біса гарна — інакше навряд чи змогла б задурити голову 58-річному адміралові. Їх розділяв Тихий океан — та хіба це перешкода для закоханого морського офіцера, який до того ж розлучений ось уже кілька місяців? Зі свого штабного офісу на Гавайських островах Річард Мекі по кілька разів на день телефонував до Каліфорнії (ревізори нарахували понад 850 міжміських дзвінків). Більше того: коли розлука стала зовсім нестерпна, Мекі підняв по тривозі екіпаж військового транспортного літака С-135 і за кілька годин уже обіймав свого коханого підполковника.

В околицях Сан-Дієго, на півдні Каліфорнії біля кордону з Мексикою, вони провели разом три фантастичні дні — і саме стільки простоював на аеродромі каліфорнійської бази Мірамар цілком порожній С-135 з чотирма членами екіпажу. На лихо для закоханих, це був останній візит Мекі до Каліфорнії — невдовзі його було відправлено у відставку. Щоправда, через зовсім іншу обставину: у надзвичайно дражливий для американо-японських відносин момент командувач дозволив собі вельми цинічне висловлювання з приводу згвалтування трьома американськими військовиками 12-річної японської школярки з Окінави.

Соціал-демократія як український національний феномен

***НИНІ В УКРАЇНІ** незатишно і сумно від вирування бурхливих політичних пристрастей, дискусій з приводу діагностування теперішньої кризи, шляхів подальшого розвитку. Точаться розмови навколо проблеми визначення методів і засобів політичних та економічних реформ. Відшліфовується майстерність ораторів на фіксуванні системної кризи, бідах і болях нужденного народу, пропонуються здебільшого «взагалі» шляхи майбутнього розвитку та хиткі засоби виходу із цієї кризи. Іде відверта боротьба за владу, яку прискорило обговорення законопроекту «Про вибори». З бурхливого моря політики надзвичайно швидко випливають нові політичні групи і партії з декларованими платформами і статутами. Вражає і навіть трохи лякає та неймовірна швидкість програм, платформ, статутів, заяв, від читання яких дуже часто виникає почуття порожнечі, вражає їх невизначеність, розпливчастість. Й робляться вони, як кажуть, нашвидкуруч. Максималізм слов'янського характеру проявляється або в запереченні всього, що було до них, і тоді концепції будують на голому місці, або ж у прагненні до супермодернізації та європеїзації, у гонитві за «ідеальними» західними зразками. Інші — виходять виключно із законсервованих марксистсько-ленінських постулатів, узявши їх за самоціль. А в результаті життя і діяльність таких швидко створюваних партій і груп нагадує життя метеоритів, що згасають у швидкоплинності і колотнечі реального світу. Крім того, часто про створення таких нових партій люди не знають, а якщо і знають, то переважно із преси чи телебачення, а не відчуваючи їх підтримку в повсякденному житті. Головна біда у тому, що громадяни України не бачать у тих партіях своїх захисників.*

БІЛЬШ як півстоліття тому український письменник В. Петров (В. Домонтович) охарактеризував людину революційних років як особистість «без грунту», назвавши так і свій монументальний роман — «Без грунту». На жаль, і сучасні швидконароджувані партії — без грунту, бо їхні політичні платформи, програми і статути будуються без знання власної української основи, без осмислення і використання національної традиції в історії політичної думки. Очевидно, все-таки не треба будувати на порожньому місці чи ходити за океан, щоб знайти приклад. Потрібно вивчити те, що маємо у себе, і на власному національному грунті створити стійку політичну силу.

Останнім часом чуємо багато розмов про соціал-демократію як політичний світогляд, що дедалі більше поширюється в Україні. На жаль, трактування і тлумачення соціал-демократії не завжди адекватні його реальній сутності. А практичне використання соціал-демократичних ідей та поглядів у політичному житті вимагає передусім грунтовного осмислення цього явища, з'ясування та аналізу його джерел, процесу становлення і розвитку. Очевидно, варто розглядати українську соціал-демократію як процес становлення політичної сили на власному національному грунті, як процес, що пройшов довгий шлях розвитку, і звернення до кого на сучасному етапі потребує глибокого вивчення його джерел та з'ясування й органічне усвідомлення його реальної сутності.

Мабуть, мало хто навіть із сучасних соціалістів здогадується, що соціалізм в Україні має власну національну традицію. Одним із яскравих свідчень цього є надзвичайно цікаве та актуальне для сучасності видання Українського соціологічного інституту 1920 року, зроблене першим українським президентом Михайлом Грушевським: «З почнів українського соціалістичного руху. Михайло Драгоманов і женевський соціалістичний гурток».

Сучасні соціал-демократи, часто розповідаючи про історію соціал-демократичного руху в Україні, посилаються на Русько-Українську радикальну партію (1890 рік заснування), біля витоків якої стояв Іван Франко. Крім того, вони роблять серйозні заявки про те, що прагнуть використовувати досвід попередників. На жаль, програми і статути сучасних соціал-демократичних партій свідчать часто про протилежне. А біда в тому, що, як правило, заявки про використання попереднього досвіду і традицій є тільки голі фрази, а ті, що посилаються, наприклад, на УРП (Українська радикальна партія), часто не читали навіть її програми, забувають чи не знають про те, що у 1897 році у Львові була видана невеличка праця Северина Даниловича «Пояснення програми Русько-Української радикальної партії», що у багатьох положеннях, як і статут УРП, суперечить принципам їхніх так званих сучасних «послідовників». А заперечення, як відомо, не є розвиток.

Безперечно, розмови навколо соціал-демократії на сучасному етапі не випадкові, оскільки точаться вони не тільки у нашій державі. Соціал-демократія виходить на світову політичну арену як міцна і перспективна політична сила. Наприклад, у Австрії 1995 року вибори до Національної Ради (183 депутати) мали такі наслідки: соціал-демократична партія отримала 71 місце, Австрійська народна партія — 52, Австрійська партія свободи — 42, Ліберальний форум — 9, партія «зелених» — 9. Уже більш як 25 років австрійські уряди очолюють соціал-демократичні канцлери. Австрійську соціал-демократію підтримує і поважає населення, оскільки вона має значні здобутки у політичному та економічному житті країни. Передусім її головним надбанням є створення потужної системи соціального захисту населення. Розв'язано було також дефіцит бюджету в основному за рахунок податків на найбільш заможні верстви населення.

Ефективна діяльність австрійської соціал-демократії на чолі країни грунтується на тривалій національній соціал-демократичній традиції, а сучасна програма і платформа не є запереченням, а виступає як еволюційне продовження і розвиток у нових політико-економічних умовах засад австрійської соціал-демократії минулого століття.

У відповідь на активну своєрідну «модернізацію» соціал-демократії у наш час хочемо нагадати читачам знаменитий діалог двох великих митців літературної дискусії 20-х років XX ст. — Миколи Хвильового та Миколи Зерова, коли на запитання першого «Камо грядеші?» («Куди йдемо?») другий відповів: «Ad fortes» («До джерел»). Отже, перш ніж проголошувати соціал-демократичні погляди та ідеї у сучасній політичній практиці, треба звернутися до джерел цього явища, до його початків на українському національному грунті.

ПРОЦЕС становлення соціал-демократії як українського національного явища кінця XIX — початку XX ст. має еволюційний поетапний характер. Початковим етапом цього процесу є суспільно-політична діяльність перших професійно-робітничих газет Східної Галичини: «Ренкондзельник» (1869—1873), «Чценка» (1871—1876), «Праця» (1878—1892), які започаткували передумови для виникнення соціал-демократії на українському грунті. Потім була широко відома полеміка між Іваном Франком та Лесею Українкою з приводу питання, «як зробити Україну політичною силою», що розгорнулася на сторінках часопису «Житє і Слово». Виявом утвердження соціал-демократії в Україні як національного політичного світогляду стала діяльність групи УСД (Українська соціал-демократія), заснованої у 1896 році Лесею Українкою та Іваном Стешенком, а головне — видання цією групою восьми соціал-демократичних брошур, що становить центральну джерельну базу української соціал-демократичного світогляду: «Михайло Драгоманов — український емігрант» (Київ, 1897), «Програма соціал-демократії» (К., 1897), «Про соціал-демократичну роботу серед українського селянства» (К., 1897), «Оцінка нарису програми української соціалістичної партії», «Німецька революція у марті 1848 р.», «Царі, пани, а люди» (Женева, 1903), Дікштайн Самуель. «Хто з чого жиє» (Львів, 1901), «Яке наше життя під московськими царями» (Женева, 1902). Інформацію про ці унікальні видання подає вчений української діаспори Юрій Лавріненко у статті «Українська соціал-демократія (група УСД) та її лідер Леся Українка» у мюнхенському журналі «Сучасність» за 1917 рік, № 5—8. Учений каже про те, що, на жаль, брошури втрачені. У нас же вони не тільки втрачені, а й забуті, а то й узагалі невідомі. Як гласить латинське прислів'я, книги мають свою долю, як і люди. Нам вдалося дізнатися про парадоксальну долю однієї із цих брошур, про що читач зможе дізнатися невдовзі в одному із українських журналів.

Слід зазначити, що специфіка формування української соціал-демократії полягає у тому, що цей складний процес відбувався на сторінках національної преси. Українські часописи, журнали, газети не тільки інформували читача, а й виховували ідейно-політично, формували його суспільно-політичний світогляд. Грунт для виникнення соціал-демократії в контексті національного політичного світогляду підготувала саме діяльність преси, зокрема газет «Ренкондзельник», «Чценка», «Праця». Дискусія Івана Франка і Лесі Українки відбувалася теж на сторінках преси — часопису «Житє і Слово». Однак із соціал-демократичних брошур групи УСД «Оцінка нарису програми української соціалістичної партії», написана Лесею Українкою, вперше побачила світ у часописі «Воля» за 1901 рік. Характерно, що кожна партія чи політична група мала власний друкований орган, який виступав виразником інтересів, ідей і поглядів цієї партії, репрезентантом її суспільно-політичної платформи.

ОТЖЕ, історія української політичної думки має надзвичайно багату, грунтовну і глибоку традицію національної соціал-демократії. І сучасні вчені та політики повинні вивчити та осмислити її історію на тлі сучасних політико-економічних умов. На жаль, поки що не спостерігається це у статутах та програмах сучасних соціал-демократів. Наприклад, нинішня Соціал-демократична партія України (об'єднана) висуває принципи: політична демократія, соціальна демократія, національна демократія. Безперечно, демократія у всіх її формах має бути однією із центральних засад державної політики. Та чи можлива така абсолютна демократія у реальному житті, а не лише у програмі?! Це питання цікавило ще Арістотеля, який найбільш відповідною формою влади вважав так звану «поміркованy демократію» (він її називає «політія») — це така форма влади, яка спирається у державі в основному на середній клас населення. Традиції Арістотеля використала середньовічна Англія, яка «була першим краєм в історії світу, де людству засвітила зоря правдивої демократії, себто рівність усіх людей перед правом та їх рівне право на кермування громадськими й політичними справами» (М. Драгоманов «Історія політичних думок в старині й середніх віках»). Отже, перш ніж декларувати принципи демократії політичної, економічної, соціальної, національної, можливо, треба було б задекларувати положення про «диктат» закону, оскільки, як казав Платон у своїй «Державі», щоб стати вільними, ми повинні стати рабами закону. Тільки рівність перед законом і президента, і парламентрія, і робітника здатна забезпечити демократію. Отже, правова демократія — головна засада будь-якої держави. Арістотелівської формули про потреби спиратися передовсім на «середній» клас дотримується і Леся Українка, поклавши головні надії на інтелігенцію: «... перш цього треба здобути собі інтелігенцію, вернути нації її «мізок», аби не було так, що є над чим робити, та нема кому...» А чи не є ця проблема надзвичайно актуальною і в наш час ?! І чи можлива абсолютна демократія у сучасному українському суспільстві? Очевидно, ідея абсолютної демократії є однією із мрій людства.

СДПУ (об'єднана) промовляє: «Ідеологічний плюралізм і терпимість, що грунтуються на уявленні про неповне відображення світу людською свідомістю, є відправним світоглядним принципом соціал-демократії». Сумніваємося, що подібне формулювання основної засади соціал-демократії здатне відобразити цей принцип. А якщо цей принцип і є основним для сучасної СДПУ (об'єднаної), то це якісно нове явище, яке не має традицій у національній думці. А, може, шановні соціал-демократи, треба все-таки виходити з традицій української соціал-демократії та грунтовного аналізу сучасної ситуації в Україні? УСД та її лідер Леся Українка, виходячи із потреб сучасної їм епохи, головними принципами української соціал-демократії проголосили створення «самостійної» української соціал-демократичної організації не з метою єдиновладної партії, а задля вільної і багатої «робітничо-селянської України» (див. згадану статтю Ю. Лавріненка).

Тим прихильникам нинішньої соціал-демократії, хто беззастережно компілює практику світової соціал-демократії, хочу нагадати застереження В. Липинського, що для українського руху може стати фатальним перенесення демократії за зразком інших країн, бо «політична культура одної партії не може бути механічно перейнята нацією іншою» («Листи до братів-хліборобів»).

У сучасній нестримній гонитві за владою і силою впливу політичні діячі часто на ходу хапають і використовують те, що загальновідоме і загальнодоступне. А так хотілося б, щоб наші вельмишановні політики, ідеологи так званої «третьої сили» не просто змагалися, хто перший про себе заявить, нашвидкуруч конструюючи чергову програму, а стояли на міцному непохитному грунті національних надбань і «не плавали»...

Валентина ГОШОВСЬКА,
народний депутат України.

Про майбутнє треба піклуватися сьогодні

***В** УКРАЇНІ формується і реалізується якісно нова молодіжна політика, мета якої — максимальний розвиток самодіяльності, ініціативи, творчих здібностей молоді. В цьому є реальна потреба.*

Молоде покоління, як і інші, стоїть перед вибором. Цей вибір складний, але й він став більш прогнозований. Значною мірою ситуація ускладнюється тим, що в перехідний період молодь може і хоче використовувати знання, соціальний досвід старших поколінь, отримувати від них реальні, ділові поради. Кардинальний філософський принцип «заперечення заперечення» не посідає в головах і душах молодих. Мине час, і вони згадають, що мали рацію ті, хто казав: «Нове — це дуже забуте старе». Справді, у кожному жарті є частка жарту.

Проте маємо пам'ятати, що передання соціального досвіду — то значна проблема українського суспільства часів незалежності. Адже відринути на словах історію багатьох десятиліть можна. Та не можна викреслити з пам'яті десятків мільйонів ідеї, принципи, досягнення, котрими вони жили весь час. І доти, поки не будемо розумітися в цьому, весь час стикатимемося з проблемами і суперечностями, які в певних місцях та в певний час вихлюпуватимуться в суспільство не простими словесними суперечностями, а діями та кроками, котрі розгойдуватимуть саме це суспільство.

У перетворенні студентської молоді на суб'єкт власного соціального захисту, безперечно, мають послуговувати різні за своїм функціональним призначенням та організаційною побудовою громадські об'єднання цієї соціальної категорії. Можна виокремити низку тих чинників, що об'єктивно сприяють їх оформленню в суспільстві та зумовлюють більш високий рівень групової самосвідомості, мобільності цієї молодіжної спільноти порівняно з іншими категоріями молоді. Це спільність як основний вид життєдіяльності — навчання — і групових потреб, інтересів, проблем. Це — висока концентрованість у факультетських (вузівських) колективах, студмістечках, гуртожитках тощо. Саме ці та інші відносно стійкі об'єднавчі соціальні ознаки зумовлюють переважання студентських об'єднань серед усього загалу нині діючих в Україні молодіжних об'єднань і посилений кон'юнктурний інтерес різних політичних сил до цієї електоральної категорії.

Сьогодні практично кожна студентська, передусім профспілкова, організація вбачає головну мету своєї діяльності у соціальному захисті своїх товаришів по навчанню. У практичній діяльності це виявляється у прийнятті цілої низки декларацій, ухвал, постанов, резолюцій. Одне слово, у прийнятті власне декларацій та інших документів із «вболіванням» за тяжкий соціальний стан нинішнього студентства, гострими висловлюваннями на адресу владних інституцій та можновладців. І пожалкуємо, що більшість цих документів та декларацій позбавлено осмислення механізмів їх реалізації. За умов слабкої матеріальної та фінансової бази, наприклад, нереалізованими лишились ініціативи Української студентської спілки щодо створення фонду захисту студентів, мережі студентських підприємств, юридичної служби для студентів. А в Союзу Українського студентства не вийшло з прийняттям законодавчою владою «Декларації прав студента», запровадженням цілорічного пільгового студентського квитка на транспорті. Що найбільше непокоїть, не працює на авторитет студентських організацій, — обмеження діяльності студентських організацій лише прийняттям поточних документів та проголошенням їх на зборах. Хоча треба віддати належне їх грунтовному розробленню. Взяти хоча б до уваги одну з останніх заяв Першої студентської української профспілки (ПоСтУП) щодо соціального становища студентської молоді та шляхів його поліпшення, яка містить цілу низку пропозицій на адресу владних структур. Серед них: розробка національної програми реорганізації та подальшого розвитку освітньої галузі з урахуванням потреб України у спеціалістах з кожного фаху; прийняття цього та в подальших роках реального державного бюджету, в якому має бути передбачене фінансування освіти в обсязі не менше, як 5 відсотків від валового національного продукту; надання коштів на роботу з молоддю окремою статтею в бюджетах усіх рівнів тощо. Цілком справедливі вимоги ряду студентських організацій до органів виконавчої влади щодо забезпечення безплатного харчування для студентів з малозабезпечених сімей та сиріт у студентських їдальнях, скасування безглуздого бюрократичного механізму користування пільгами. Та чи апелювали керівники цих організацій до наших можновладців, щоб розв'язати ці питання? Ні. Чи не відсутність конкретних практичних дій студентських організацій щодо задоволення нагальних потреб та інтересів студентської спільноти ще більше посилює її байдуже ставлення до них?

***ЗА ВИЩЕЗАЗНАЧЕНИХ** обставин, як засвідчили результати ряду соціологічних досліджень динаміки зміни соціально-політичної орієнтації молоді, проведених УкрНДІ проблем молоді протягом лише останніх років, відсоток членства молодих людей за цей період у молодіжних громадських організаціях ледь-ледь сягав 5—6 відсотків. Майже незмінним зостався вкрай мізерний відсоток молодих людей (тільки 1%), які постійно беруть активну участь у суспільно-політичному житті України. Подає надію лише те, що кожний другий з опитаних молодих респондентів все ж таки вважає за доцільне існування студентських організацій.*

А якщо розглянути причини нереалізованих програмних настанов, творчих планів об'єднань студентської молоді з розв'язання різнобічних проблем та захисту її справедливих інтересів, то заради справедливості слід зазначити, що для цього об'єктивно не було і немає, за умов загальної скрути, потрібних можливостей для дієвої допомоги з боку держави у створенні нормальних умов для життєдіяльності. Відтак, можна з розумінням поставитися до максималістської позиції молодіжного політесу, яка полягає в тому, що ситуацію з погіршенням соціального самопочуття студентської молоді можна врятувати власними силами («ніхто, крім нас, не розв'яже наших проблем»). Що «права українського студентства найкраще довірити захищати самим студентам». Що «з боку молодих людей мав би бути більший прояв самостійності у вирішенні власних проблем, як це роблять ті люди, які відповідають за свою долю» тощо. Та чи є серйозною за нинішніх умов така позиція? Адже розвій трансформаційних процесів в українському суспільстві переконливо довів, що самореалізація молоді можлива лише в рамках реалізації державної молодіжної політики. І варто сказати, що молодіжна організація призначена виконувати дві головні функціональні ролі. По-перше, об'єднувати молодих людей з метою реалізації їхніх інтересів. По-друге, слугувати провідником державної молодіжної політики.

Отже, заслуговує на увагу позиція тих студентських організацій, котрі справедливо стверджують необхідність створення механізму залучення студентської молоді та їх організацій до участі у розробці та здійсненні державної політики стосовно студентства, розробки нормативних актів щодо проблем студентства.

А тому, виходячи з тих принципових позицій, що молодіжна сфера не може ігноруватися державою та з моменту подальшого забезпечення співучасті молодіжних, зокрема студентських, об'єднань у розробці та реалізації молодіжної політики, безумовно, з боку владних інституцій мала б бути позитивна реакція створення на всеукраїнському рівні представницької структури студентських об'єднань: чи то Українського національного студентського комітету, чи Федерації студентів України. На жаль, звернення делегатів VI з'їзду УСС (26 листопада 1995 року) до Міносвіти, Мінмолодьспорту, профспілкових організацій з пропозицією обговорити ідею проведення І Всеукраїнського конгресу студентів так і не було взято до уваги.

Сьогодні стає очевидним, що громадсько-політична активність студентської молоді за умов нинішньої загальної скрути, передусім, буде визначатися соціальними чинниками. Як засвідчили соціологічні дослідження, проведені УкрНДІ проблем молоді, юнаки та дівчата відзначають, що їх, образно кажучи, примусять «вийти на вулицю», передусім, безконтрольне зростання цін (72% опитаної молоді), низький рівень зарплати (66%), загальне зниження рівня життя (54%), загроза безробіття (50%), інші соціальні негаразди. До того ж студентська молодь, порівняно з іншими категоріями населення, продовжує й на сьогодні зберігати високу ступінь потенційної готовності до особистої участі у різних формах протесту, розв'язанні соціального конфлікту «суспільство — влада».

***ВРАХОВУЮЧИ** те, що переважна більшість молодих громадян на сьогодні не має намірів діяти радикально, можна було б і не хвилюватися. Хвилює те, чи вистачить у керівництва та членів студентських об'єднань здорового глузду, щоб дистанціюватися від спроб використати їх як «демографічний засіб», «сировинний матеріал» для політичних спекуляцій в інтересах вузького кола зацікавлених політичних діячів, як «розмінну монету» в наступних передвиборних кампаніях?*

Водночас, аналізуючи відповіді юнаків та дівчат під час масових опитувань, науковці зазначають, що на першому місці серед сьогоднішніх цінностей молодого покоління України — сім'я, здоров'я та безпека рідних, близьких, друзів та своя особиста. Отож варто повести окрему розмову про молоду сім'ю. Адже вона є, створюється, стає надією держави.

Специфіка студентських сімей полягає в особливих умовах діяльності подружжя — навчанні, тимчасовості їхнього соціального статусу. Виникають питання доцільності студентських шлюбів — адже є проблеми щодо виконання сімейних функцій. Але існують інші мотиви — сім'я становить для студентів унікальне середовище, де задовольняються такі життєві потреби, як кохання, відпочинок, інтелектуальне спілкування, психологічний комфорт. Соціологічні дослідження показують, що сім'я — не головна перешкода для успішного навчання. У цілому сімейні студенти навчаються непогано. Але складнощі, пов'язані із шлюбним життям та вихованням дитини, безперечно впливають на соціально-економічні умови існування студентської сім'ї.

Як свідчить статистика, середній вік, в якому зараз молоді люди, в тому числі і студенти, беруть шлюб, становить 20—23 роки. Житлові умови студентських сімей у більшості випадків незадовільні. Більшість із них проживає в гуртожитках, на приватних квартирах. За матеріалами соціологічних опитувань, проведених УкрНДІ проблем молоді, окремими квартирами забезпечено близько 14% опитаних студентських сімей. Більше половини молодят, які взяли участь в опитуванні, мешкають разом з батьками, кожна дев'ята студентська сім'я проживає в гуртожитках, кожна п'ятнадцята — наймає квартиру. Є випадки, коли через те, що молодята навчаються в різних навчальних закладах одного міста, після реєстрації шлюбу вони продовжують жити окремо одне від іншого. Як кажуть, коментарі зайві.

Щодо матеріального забезпечення студентських сімей, то кожна п'ята з них не має власних прибутків, чотири сім'ї із п'яти живуть за рахунок досить суттєвої продовольчої та фінансової допомоги з боку батьків.

Скрутне матеріальне становище та невпевненість у майбутньому серйозно корегує дітородні орієнтації студентської сім'ї. Хоча студентські сім'ї, як і молоді сім'ї взагалі, зорієнтовані на дводітну сім'ю. Але відсутність дитячих садків та складнощі поєднання батьківства і навчання приводять до відкладання народження першої дитини на більш віддалені терміни, особливо у сім'ях, що проживають у гуртожитках. Так, бажає мати дітей у перший рік подружнього життя лише кожна четверта студентська сім'я. Народження дитини у студентських сім'ях відкладається (порівняно з основним загалом молоді) на 3-й і після 3-го року подружнього життя (дві сім'ї із трьох), а більше чверті молодих студентських сімей ще не визначилися у цьому питанні.

У середньому 3/4 сімей мотивують нормальну дітородну ситуацію наявністю окремої квартири та необхідним матеріальним достатком (рівнем забезпеченості). Це означає, що матеріальна база сім'ї є визначальною умовою її демографічного розвитку, а ситуація формування цієї бази в нових умовах значно загострилася.

Треба зауважити, що на народжуваність також впливають: відсутність грошей (стипендіальне забезпечення), бажання пожити для себе.

Останнім часом через матеріальну нестачу студенти змушені поєднувати навчання з роботою. За матеріалами соціологічних досліджень, кожен десятий одружений студент працює повний робочий день, кожен шостий займається приватною комерцією (як правило «човниковий» бізнес та перепродаж речей), кожен двадцятий — має власну справу. Вважаю за доцільне зауважити, що в переважній більшості серед студентів-чоловіки, вони більш схильні до поєднання навчання і праці. Слід підкреслити, що основна маса студентів працюють у недержавному секторі, практично не оформлюють трудові угоди, основним під час вибору місця роботи є розмір заробітку. Саме завдяки додатковій роботі у студентській сім'ї більшу частину сімейного бюджету (до 80%) складають прибутки подружжя.

На думку керівників молодіжних організацій, які надають допомогу молодим людям у пошуку додаткового заробітку, через необхідність «заробляти» кошти будь-якою ціною, відбувається зниження рівня підготовки студентів.

Для подолання матеріальних труднощів та підвищення рівня підготовки майбутніх фахівців необхідно розробити на державному рівні систему кредитів, яка б забезпечувала студентам прожитковий мінімум. Кредиторами могли б стати підприємства та організації, зацікавлені в майбутніх фахівцях. Необхідно матеріально підтримувати студентів з дітьми — надавати можливість додаткового заробітку у своєму вузі або на підприємствах близького профілю.

У сфері державної політики щодо молоді та дітей — значні проблеми. Але саме ця галузь гарантує наше майбутнє.

Володимир ЧЕРЕПКОВ,
народний депутат України, член депутатської фракції «Соціалістична фракція», заступник голови постійної Комісії Верховної Ради України з питань молоді, спорту і туризму.

Україна для всіх одна

***ОДНООСІБНО** надавши старту новій передвиборній президентській кампанії за три роки до чергових виборів, нинішній глава держави Леонід Кучма привніс у неспокійну й так атмосферу суспільно-політичного життя передстартову лихоманку різних політичних сил. Тут ми знову, образно кажучи, попереду планети всієї.*

Часто іронізуючи з приводу тих чи інших заяв високопоставлених політиків у Росії, рішень, що їх приймає російська Держдума, зокрема, щодо Чорноморського флоту і правового статусу міста Севастополя, ми часом з поблажливою посмішкою кажемо, що всі ці політичні події в Росії треба розглядати з точки зору майбутніх президентських виборів. Декотрі, ніби побоюючись проспати старт, рвонули, наче на спринтерську дистанцію, не дочекавшися стартового пострілу.

Але таку саму ситуацію можна побачити і в Україні. Розпочата передвиборна президентська кампанія цілком природно призводить до перегрупування політичних сил і в суспільстві в цілому, і в парламенті зокрема.

Хоч як намагалися найвиваженіші, реалістично мислячі політичні сили парламенту запобігти детонуванню початку передвиборної парламентської кампанії від розпочатої президентської, навіть перенісши розгляд закону про вибори на квітень 1996 року з метою максимально мобілізувати інтелектуальний і творчий потенціал Верховної Ради на розроблення передовсім пакета законодавчих актів з соціально-економічної проблематики, але, незалежно від їхніх бажань, процес, як кажуть, уже пішов.

Хотілося все-таки, щоб це передвиборче цунамі політичних пристрастей і запеклих політичних баталій не захлеснуло з головою і виконавчу, і законодавчу гілки влади протягом усього передвиборчого періоду (до виборів нового складу парламенту в березні 1998 року), і ми не згаяли б іще один, 1997, рік, використавши його виключно на марну політичну та ідеологічну боротьбу, усунувши на задвірки розв'язання кардинальних соціально-економічних проблем.

Головний обов'язок, якщо не сказати святая святих і законодавчої, і виконавчої влади, — максимально ефективно використати наданий їм час насамперед для розв'язання найважливіших соціально-економічних питань життя країни, від реалізації яких залежить не лише успішне подолання кризових процесів в економіці, а й загалом майбутнє України як незалежної суверенної держави. А марнувати дорогий час за умов хронічного цейтноту, м'яко кажучи, просто безглуздо.

Закінчується 1996 рік. Цілком закономірне питання: що у верховної влади, маючи на увазі й Президента, і уряд, і парламент, в активі?

Першим пунктом по праву можна записати прийняту Конституцію незалежної України. Друга позиція —успішно проведена грошова реформа, що практично не спричинила ані фінансових, ані соціальних потрясінь. І з дуже великою натяжкою на третю сходинку можна поставити досягнуту так звану загальнофінансову стабільність на макрорівні та приборкання темпів інфляції, коли, звичайно, винести за дужки колосальну соціальну ціну цієї макростабілізації.

За всього бажання на четверту позицію записати більше нічого, і треба підводити рису. З цим багажем ми входимо до нового, 1997, року. Багато це чи мало для того, щоб переломити ситуацію на краще наступного року? Гадаю, що достатньо, коли розумно цим розпорядитися. Коли всім політичним партіям, політичним рухам, гілкам влади та всім громадянам **України, незалежно від їхньої національної належності, ідеологічних поглядів і політичної орієнтації підійти до цього винятково з тих позицій, що Україна для всіх одна.** Що, крім нас самих, а головне зважаючи на наші національні інтереси, ніхто, жодний заморський дядечко наші проблеми за нас не розв'яже.

А успіх їх розв'язання вбачаємо лише на шляху консолідації всіх політичних сил, законодавчої та виконавчої влади, всього населення в напрямі економічного оздоровлення країни. Так, справді, на теренах нашої держави мешкають представники різних національностей, котрі розмовляють різними мовами, носіїв різних національних культур, котрі сповідують різні релігії. Це ще раз засвідчує, що Україна багатолика. Але вона одна, одна для всіх. І нам усім спільно у ній жити. Тож головне завдання нині, гадаю, — не займатися безглуздими політичними спекуляціями та ідеологічними протистояннями, а наполегливо шукати шляхів взаєморозуміння і консолідації зусиль різних політичних партій, рухів, гілок влади на головному напрямі — побудувати в нашій незалежній Українській державі для наших дітей та онуків життя, гідне людини.

А консолідації суспільства можна досягти виключно на основі взаємних компромісів.

Одвічний основоположний компроміс полягає в тому, що треба, з одного боку, остаточно і безповоротно всім визнати, що майбутнє України — не у вчорашньому дні, не у поверненні до старої командно-адміністративної системи, а у дні завтрашньому. Де в базисі майбуття Української держави буде мішана економіка, де у рамках єдиного правового поля на рівних конкурентних засадах функціонуватимуть і державна, й акціонерна, і колективна, і приватна форми власності. А за конкретною людиною залишиться право вибору, де і як їй працювати, щонайповніше реалізуватися як особистості й ефективно використовувати як свої реальні, так і потенційні інтелектуальні, творчі та фізичні можливості в рамках чинних законів. А з другого боку, слід погодитися з тим, що перехід до мішаної ринкової економіки має йти не хаотично, нехтуючи елементи державного регулювання економіки, а, навпаки, розумно їх використовуючи, що дасть можливість значною мірою знизити соціальні витрати реформування.

Другий компроміс — у визнанні потреби створення сприятливого інвестиційного клімату в країні з метою залучення як зарубіжних, так і внутрішніх інвестицій для здійснення життєво необхідної структурної перебудови економіки зі зміщенням акцентів у бік мобілізації насамперед внутрішніх джерел інвестування за рахунок максимальної легалізації тіньового капіталу.

Третій компроміс — позиція України щодо країн СНД, і насамперед щодо Росії, а також західних держав. Сьогодні наше суспільство розколоте. Причому розколоте у кількох площинах. З одного боку ті, хто бачить перспективу України у завтрашньому дні, рух уперед, з другого — ті, хто хоче повернутися назад у вчорашній день. Але навіть ті, хто бачить перспективу України в розбудові соціально орієнтованої мішаної ринкової економіки, теж розділені в баченні шляхів реалізації цієї стратегії. Одна група політиків, економістів украй негативно ставиться до СНД, до входження в неї України, встановлення найтісніших інтеграційних зв'язків із Росією. Вони — **прихильники швидкої переорієнтації економіки України в бік Заходу на шкоду не лише інтеграції з країнами СНД, а й власним економічним інтересам. Друга частина реформаторів, більш прагматично налаштованих, вважає, що успішно реалізувати стратегію ринкової трансформації в Україні без якнайпотужніших зв'язків з Росією та іншими державами колишнього СРСР просто неможливо.**

Не переходячи на емоційну хвилю, а намагаючися тверезо аналізувати ситуацію, що склалася, і, головне, прорахунки, що призвели до неї, йдучи врозріз із політичною кон'юнктурою, заради об'єктивності слід відзначити таке. Не заперечуючи стратегії інтегрування в перспективі України до світової системи господарювання, входження її у загальноєвропейський ринок, гадаю, що сьогодні рух до ринку, радикальне реформування економіки без потужних інтеграційних зв'язків із країнами СНД, і насамперед з Росією, безперспективні, мало того, просто приречені.

Незалежно від нашого з вами бажання саме життя зробило таку дуже складну ув'язку. І не зважати на ці об'єктивні реалії — значить знову будувати повітряні замки, будувати політику на піску.

Здійснювані спроби під прапором захисту національних інтересів як у Росії, так і в Україні з боку окремих екстремістських політичних груп розпалити пристрасті, вдаючись до низькопробних спекуляцій на поділі Чорноморського флоту, статусі міста Севастополя, нічого хорошого ані російському, ані українському народові не принесуть. Треба сідати за стіл переговорів і домовлятися на взаємовигідних економічних і політичних умовах з усього найширшого спектра взаємопов'язаних проблем. Пам'ятаючи одне: розумної альтернативи переговорному процесу немає, за спиною договірних сторін — 200 млн. чоловік різних національностей, котрі бажають жити в мирі і дружбі на відміну від деяких екстремістських політиканів як з одного, так і з другого боку.

Сьогодні ми стоїмо перед потребою прийняття ще одного, продуманого, виваженого, добре обчисленого рішення, котре сприяло б, з одного боку, максимальному використанню найпотужнішого потенціалу інтеграційних зв'язків із СНД, і насамперед з Росією, в рамках непорушності української державності. А з другого —в міру нарощування економічного потенціалу України не втратити наш головний стратегічний орієнтир —інтеграцію до світової системи господарювання. Звісно, це не просте рішення, не проста арифметика в політиці, а її вища математика. Але інших, простіших, рішень тут бути не може.

Четвертий компроміс полягає в підходах до реформування системи оподаткування і захисті вітчизняного товаровиробника. Оскільки сьогодні названі вище суто економічні питання перейшли вже у суто політичну площину і стали предметом гострих політичних спекуляцій з боку не лише різних політичних сил, а й гілок влади, хочеться зупинитися на цьому детальніше.

Сьогодні практично немає жодного депутата, жодного урядовця, я вже не кажу про все населення, хто був би задоволений наявною системою оподаткування і не критикував би її у тій чи іншій формі. Постає ще одне цілком закономірне питання. Чому і в структурах виконавчої, і в структурах законодавчої влади всі, начебто чудово розуміючи, що, не **зменшивши непосильний податковий тягар на свого товаровиробника, ми не пожвавимо своє виробництво, не дамо змоги створити реальні джерела нагромадження на підприємствах, жодних реальних кроків не роблять? Чому за всього розуміння всіма можновладцями гостроти проблеми триває тупцювання на місці?** А суть ось у чому.

Зменшення податкового преса автоматично не веде до зростання прибутку і прибутковості підприємства. Існує так званий тимчасовий лаг, обчислюваний від кількох місяців до року і більше, між скасуванням окремих податків або їх пом'якшенням і реальною віддачею від цього рішення.

Тобто, інакше кажучи, відтоді, відколи рішення про пом'якшення податкового преса стає чинним, одночасно відбувається й скорочення надходжень у доходну частину бюджету, отже, треба скорочувати і видатки. А це й урізання фінансування бюджетної сфери, соціальних програм, ліквідація всіляких пільг тощо. Тут і є першопричина або головне гальмо прийняття пакета законодавчих актів з оподаткування, спрямованих на зменшення податкового тягаря підприємств.

Кожний парламентарій є депутатом усієї України і, здавалося б, під час прийняття того чи іншого рішення він має керуватися насамперед загальнодержавними, загальнонаціональними інтересами. Але водночас народний обранець представляє інтереси того чи іншого регіону, певної конкретної галузі, підприємства, організації, фонду тощо. Зрештою, має спрацьовувати система найвищих пріоритетів —загальнодержавних, загальнонаціональних. Але в житті, на жаль, далеко не завжди так буває.

Здавалося б, чого простіше було підтримати пропозицію Комісії Верховної Ради України з фінансів і банківської діяльності про скасування дванадцятивідсоткових нарахувань на фонд оплати праці у Фонд Чорнобиля і двовідсоткових нарахувань у Фонд зайнятості, а фінансувати ці витрати із державного бюджету. Тобто йдеться не про відміну чорнобильських виплат і матеріальної допомоги безробітним, а про їх ощадливіше і раціональніше використання за рахунок зміни джерел фінансування і відповідного посилення контролю за використанням цих коштів. Для тих, хто ці виплати має одержувати, жодної ролі не відіграє, з якого джерела до них надходитимуть гроші. Та аж ніяк не однаково тим, хто буде позбавлений можливості розподіляти ці гроші. Тож, незважаючи на неодноразове голосування в сесійному залі, остаточного рішення з цих питань так і не було прийнято. Ми стали свідками чергового фіаско прагматичної теорії перед жорсткою реалістичністю життя. Але ж теоретичне зняття 14% нарахувань на фонд оплати праці в два вищеназвані фонди дало б можливість різко знизити собівартість продукції та послуг і зробити їх більш конкурентоспроможними як на внутрішньому, так і зовнішньому ринку.

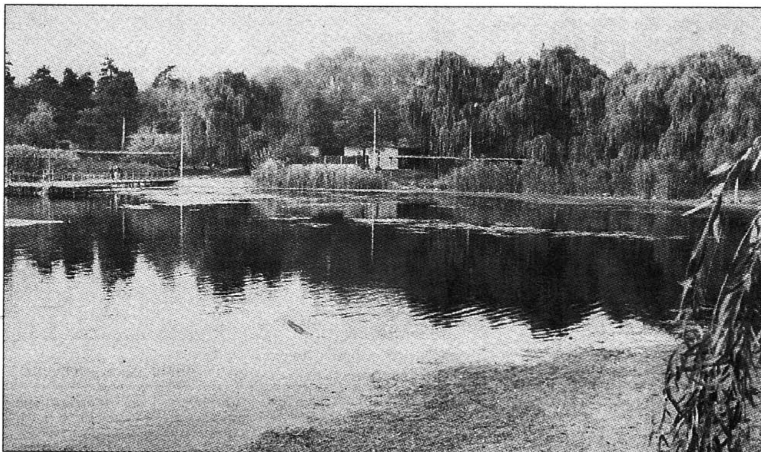
Окрім того, це дало б змогу в найкоротші строки провести корекцію державного бюджету на 1997 рік, переобчисливши його на новій, скоригованій, податковій базі, а в кінцевому підсумку, продовживши процедуру розгляду проекту бюджету в парламенті, цілком реально було б завершити його остаточне обговорення й прийняти до 1997 року. В паралельному режимі можна було б без зайвого поспіху і метушні грунтовно підготувати на травень 1997 року новий податковий кодекс і закласти його в основу розробки бюджету країни на 1998 рік.

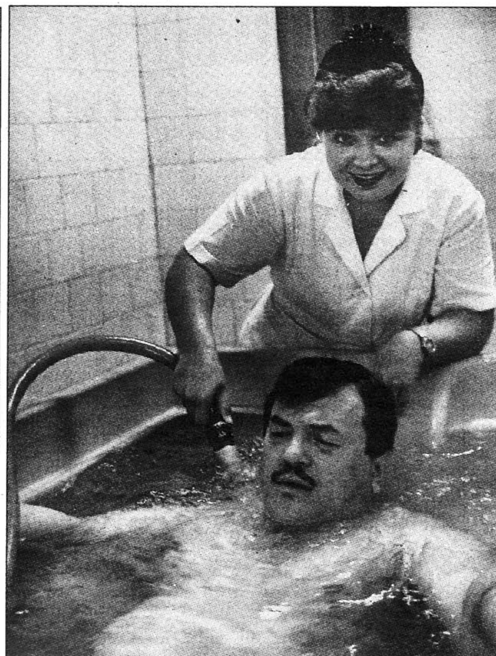
Те саме відбувається, коли йдеться про відміну якихось пільг для тих, кому вони начебто й не дуже потрібні. Спочатку абсолютно всі — начебто за. Але тільки мова заходить про конкретні речі, відразу виникає гучне — ні. Наприклад, так було, коли йшлося про скасування пільг комерційних так званих «навколочорнобильських структур», що, наче під теплим промінням сонця, гріються-ніжаться у численних чорнобильських пільгах під пільговою податкозахисною парасолькою. Аналогічну картину спостерігаємо, коли йдеться про захист свого ринку від іноземних товарів і підтримку свого товаровиробника. Що означає захистити свій ринок від повені імпортної продукції? Це означає, що треба запровадити певні обмеження на ввезення цих товарів до України, але не адміністративним рішенням, а економічним способом. Приміром, встановленням більш високого мита на продукцію, що ввозиться з-за кордону. Але палиця, як-то мовиться, на два кінці. На перший погляд, впроваджуючи більш високе мито на продукцію, що ввозиться, ми захищаємо свого товаровиробника. Але, з другого боку, маючи начебто благородну мету, ми тим самим сприяємо різкому зростанню цін на імпортну продукцію і примушуємо свого покупця купувати менш якісну, але дорожчу свою продукцію. Тобто потрібне певне компромісне рішення, яке в оптимальній формі поєднувало б захист нашого товаровиробника і стимулювання його знижувати свої витрати виробництва, підвищення якості виготовлюваної продукції, і не призводило до різкого стрибка цін на внутрішньому ринку, тим самим не било б по кишені пересічного споживача.

Це буде можливе лише тоді, коли під час прийняття тих чи інших рішень як у структурах виконавчої, так і законодавчої влади переважатимуть не інтереси окремих регіонів і окремих галузей, підприємств, а загальнодержавні і загальнонаціональні підходи. З цією метою у державі має бути затверджена жорстка система пріоритетів у економіці, котра могла б стати тією головною ланкою, потягнувши за яку, можна було б витягнути і весь ланцюг.

Хочеться закінчити статтю фразою, винесеною в її назву. Україна для всіх одна. І підняти її ми зможемо лише спільними зусиллями. Лише об'єднавшися. Лише всі разом. Беручи за основу найвищі інтереси держави і народу.

Михайло ЧЕЧЕТОВ,
заступник голови Комісії з економічної політики і управління народним господарством Верховної Ради України.

Лікуйтеся на здоров'я!

Ця лікувально-оздоровча установа Слов'янського курорту Донецької області особливої реклами не потребує. Адже протягом 16 років (саме стільки функціонує санаторій «Ювілейний») тут поліпшили своє здоров'я мільйони наших співгромадян. Навіть гості з далекого зарубіжжя їдуть сюди лікуватися, не кажучи вже про близьке...

— «Ювілейний» є перлиною грязевого Слов'янського курорту, — розповідає заступник головного лікаря санаторію з медчастини Валентина Хорешко. — Він розрахований на 500 місць і призначений для лікування захворювань опорно-рухового апарату, периферичної нервової системи та серця. Для хворих, котрі перенесли гострий інфаркт міокарда, цілорічно діє відділення реабілітації на 120 місць. У нас є сучасна лікувально-діагностична база. Та чи не найголовніше, що допомагає в лікуванні, — природний чинник. Адже озеро Ріпне, чудодійні властивості грязей якого визнав увесь світ, не тільки поліпшує здоров'я, а й тішить око, заспокоює нерви...

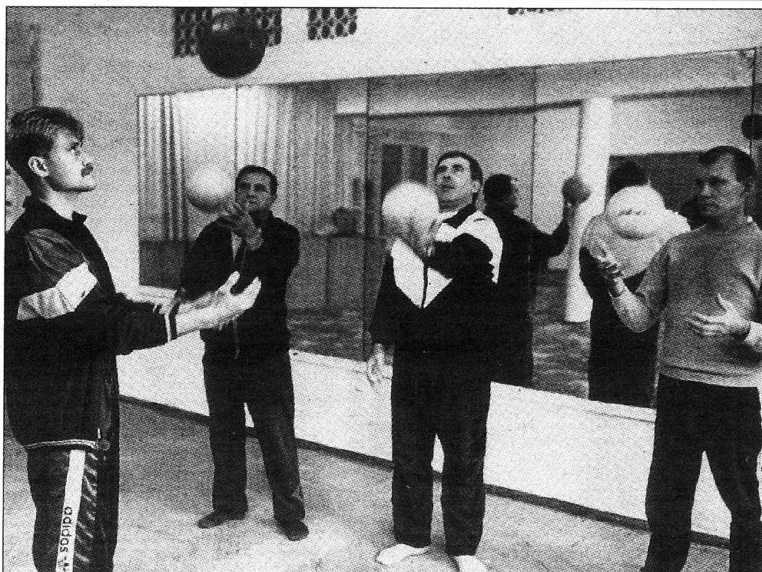
До сказаного Валентиною Василівною хотілося б додати, що для нормального функціонування санаторію докладає багато зусиль колектив на чолі з головним лікарем Анатолієм Золочевським, який працює тут 13 років.

Мій фотооб'єктив зафіксував деякі моменти життя санаторію «Ювілейний». Дивіться, читайте і приїздіть сюди — не пошкодуєте.

Олекса ВАЩЕНКО.
Фото автора.

Міліцейське право повинно працювати

ШІСТЬ років тому, 20 грудня 1990 року було ухвалено Закон України «Про міліцію». Як він спрацьовує сьогодні? Яка роль у цьому безпосередньо міліції?

З цими та іншими запитаннями ми звернулися до правознавця, ректора Української академії внутрішніх справ, генерал-майора міліції Ярослава КОНДРАТЬЄВА.

Проголосивши державний суверенітет, Україна потурбувалася насамперед про прийняття законів, спрямованих на захист життя, здоров'я громадян, на захист прав людини. Першим серед них став Закон України «Про міліцію», в розробці якого мені як голові Комісії Верховної Ради України з питань правопорядку та боротьби зі злочинністю довелося брати безпосередню участь.

Необхідність цього закону була обумовлена багатьма чинниками. Постала реальна загроза стабільності суспільства, пов'язана з різким падінням життєвого рівня людей, криміналізацією суспільства, протистоянням політичних сил.

Закон «Про міліцію» мав закласти концептуальні засади реформування правоохоронної системи, забезпечення її спрямованості на злочинність як об'єкт безпосереднього впливу.

До роботи над проектом закону було залучено найкращих фахівців. Серед них відомі юристи Юрій Баулін, Михайло Михеєнко, Михайло Костицький, Анатолій Селіванов, Інна Туркевич, Анатолій Дубинський та ін. Нашою комісією було опрацьовано 900938 пропозицій від колективів та окремих громадян. Цікаві зауваження надійшли від народних депутатів. Були численні пропозиції щодо правової основи функціонування міліції, структури її органів, роботи міліції, прав громадян, забезпечення законності в діяльності міліції, її підпорядкованості та підзвітності, соціально-правового захисту працівників МВС, фінансового та матеріально-технічного забезпечення.

За багатьма пропозиціями стояла тривога про забезпечення стабільності нашого суспільства, політичні, юридичні, організаційні, інтелектуально-психологічні проблеми, властиві його перехідному стану. Для вирішення цих проблем нові закони мали базуватися на наукових прогнозах розвитку, випереджати реальні, нерідко дуже суперечливі, процеси нашого державотворення.

За умов значного політичного, міжконфесійного протистояння цим законом, який мав стати наріжним каменем міліцейського права, міліцію необхідно було вивести із суто політичної боротьби, забезпечити їй належну підтримку, створити оптимальні умови для виконання нею своїх функцій. Щодо цього і в суспільстві, і в комісії були полярні позиції.

Деякі політичні лідери, владні особи робили все можливе, аби використати міліцію, органи внутрішніх справ як інструмент у політичній боротьбі, тримати її на «короткому повідку» для виконання своїх наказів.

Сьогодні хотів би подякувати за мужність тим, хто цього не допустив, хто сприяв прийняттю справді цивілізованого закону, обстоюючи наші загальнодержавні позиції, принципи і цінності демократичного суспільства.

Як же нині спрацьовує Закон «Про міліцію»?

Очевидно, що життєвість і соціальна цінність його приписів неоднакова, тому цей закон неодноразово доповнювали, а окремі статті змінювали. Незважаючи на це, закон створює реальну передумову для того, щоб міліція стала авторитетним і ефективно діючим озброєним органом держави. Підкреслюю: Закон «Про міліцію» — це лише основа реформування системи органів внутрішніх справ. Так має бути. Водночас на сьогодні лише декілька законів, що регулюють діяльність міліції, узгодженні між собою.

Для структури МВС і організації управління нею характерні громіздкість, наявність численних підрозділів, дублюючі ланки управління, через що існують неузгодженість дій та паралелізм функцій. Кризові явища посилюються надмірною перевантаженістю, що певною мірою пов'язано з виконанням органами внутрішніх справ значної частини функцій, які безпосередньо не націлені на охорону громадського порядку та боротьбу зі злочинністю.

Нам необхідна міліція, яка мала б чітку структуру, оптимальні ієрархічні зв'язки, відповідне правове і матеріально-технічне забезпечення. Потрібно створювати та логічно, послідовно розвивати міліцейське право, яке було б підпорядковане єдиній концепції, єдиній ідеології державотворення. За цих умов міліція має відповідати своєму призначенню і назві. Ще Конфуцій казав, що той, хто буде називати речі своїми іменами, досягне гармонії у Всесвіті.

Проблема творення міліцейського права, яким було б закріплено не лише відповідальність громадян перед державою, а й держави перед своїми громадянами, заслуговує на окреме висвітлення. Лише зазначу: на мій погляд, саме через неузгодженість, невідповідність Закону «Про міліцію» пізніше прийнятих законодавчих та підзаконних актів, зокрема Закону «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», вони не стали ні інструментом, ні панацеєю як для держави, так і для системи МВС.

Мало того, через такий підхід до законотворчого процесу чимало професіоналів з боротьби зі злочинністю стали заручниками нових законів.

Або візьмемо ухвалений 5 жовтня 1995 року Закон України «Про корупцію...» На думку фахівців, він приніс більше шкоди, ніж користі, даючи змогу «нечистим на руку» маніпулювати ним з метою досягнення своїх корисливих цілей.

Нині ведеться робота щодо реалізації концепції реформи системи органів внутрішніх справ України, запропонованої міністром внутрішніх справ України генерал-лейтенантом міліції Юрієм Кравченком.

Загалом підтримуючи основні напрями реформи, хочу підкреслити, що на особливу увагу заслуговують проблеми нормативного вирішення розмежування функцій між підрозділами кримінальної міліції і міліції громадської безпеки, покладення на міліцію громадської безпеки функції загальної та індивідуальної профілактики злочинів, поступова децентралізація окремих підрозділів, створення місцевої (муніципальної) поліції як структури, що охоронятиме громадський порядок у населених пунктах.

Необхідно — і це головне — звільнити органи внутрішніх справ від невластивих правоохоронним органам функцій, зміцнити за рахунок цього кримінальну службу і підрозділи, що безпосередньо задіяні у боротьбі зі злочинністю та охороні громадського порядку. І ці підрозділи мають бути єдиним інструментом, системою з чітким підпорядкуванням і конкретною посадовою особою, що очолить департамент чи управління міліції як державну інституцію в системі МВС.

Принципово нового підходу потребує фінансово-економічне забезпечення діяльності міліції. Вважаю, що необхідно перейти до багаторівневого фінансування, перерозподіливши витрати за рахунок державного та місцевого (обласного та районного) бюджетів. Це дозволить, на мою думку, скоротити навантаження на державний бюджет.

Загалом треба домогтися, щоб рівень довіри до міліції як державно-суспільної інституції був в Україні не нижчим від рівня довіри до поліції у таких державах світу, як Великобританія, Сполучені Штати Америки, Японія, Франція, Італія. Це потребує виваженого відбору та професійної підготовки кадрів органів внутрішніх справ, реформування відомчої системи освіти МВС України.

З міліцією на брудершафт.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Сім разів упади, вісім — підведися

БАГАТО підприємств на межі банкрутства, а їхні працівники, не отримуючи місяцями зарплати, незабаром можуть опинитися на вулиці. Щоб вижити у нинішніх умовах, здобути впевненість у собі та нову професію, потрібні знання законів ринкової економіки. Їх можна отримати не лише на курсах та у вузах, а й методом самоосвіти. На жаль, література, яка висвітлює зарубіжний досвід підприємництва малопридатна для нашого перехідного періоду до ринку. Тож відрадно, що дедалі частіше з'являються вітчизняні видання, котрі відображають реалії української економіки. Серед їх авторів — співрозмовник кореспондента газети професор Національного технічного університету України академік АЕН Микола СКВОРЦОВ.

— Остап Бендер з його незабутнім «Захід нам допоможе» уже не в пошані. Держава у цілому і кожний громадянин зокрема мають покладатися лише на себе. Ваші книжки, Миколо Никаноровичу, про те, як людина може витягнути себе з болота сама.

— Пам'ятаєте, народне: «Не терши, не м'явши, не їсти калача»? Проте без знань не обійтися. Мої книжки, які вийшли в 1993—1996 роках, написані на допомогу тим, хто хоче осягнути закони підприємництва і застосовувати на практиці. Їхній зміст — у назвах: «Самоучитель по бухгалтерскому учету», «Как предотвратить банкротство предприятия», «Словарь-справочник предпринимателя», «Как стать богатым и респектабельным». Загалом підготовлено до видання близько 30 книг. Вони написані в одному ключі і відкривають перед потенційним підприємцем таємниці ринку, його механізми і шляхи досягнення поставленої мети.

— Їхнє гасло, слід думати: «Хочеш жити — умій вертітися». Інакше кажучи, у них ви дасте поради, як знайти своє місце під сонцем ринкової економіки.

— Почасти, бо відповісти на всі запитання просто неможливо. Проте багатство не може стати привілеєм обраних. Кожен має прокидатися зі словами: «Не чекай, дій, збагачуйся». Злидень злидню може допомогти тільки померти.

— Американці кажуть: «Щоб стати багатим досить народитися на світ Божий...»

— Не можна сприймати буквально цей відомий вислів. Він приховує головну ідею — успіх за тими, хто мислить і діє.

— Кілька практичних порад лише підвищать інтерес до ваших робіт.

— Одна з найважливіших — не втрачайте можливості стати власником, навчіться керувати справами. До багатства і бідності всі ставляться по-різному, але кожний хоче більшого: і той, у кого суп рідкий, і той, у кого перли дрібні. Будьте економні. Пам'ятайте, що копійка гривню береже. І не занепадайте духом після невдач. Японці кажуть: «Сім разів упади — вісім разів підведися».

— Ще 1994-го ви у співавторстві написали книжку «Как избежать массовой безработицы». Нині приватизація так чи так сприяє зростанню прихованого безробіття, загрожуючи перетворити його у відкрите. Чи актуальна ваша праця тепер?

— Гадаю, так. Адже книжка відповідає на запитання, як управляти зайнятістю на підприємстві, як зберегти роботу, домогтися успіху на новій, уникнути безробіття.

— Загальновідомо, що надмірні податки в Україні гальмують ринкові реформи. У вас кілька книжок на тему оподаткування, які пояснюють як повернути закон на свою користь...

— Не порушуючи його. Так, я раджу, як уникнути штрафних санкцій, як скористатися пільгами, як, нарешті, зменшити платежі податків або взагалі їх не сплачувати... Але мої книжки не навчають платника податків правил тіньової економіки, тобто «мистецтву» обдурення держави шляхом приховування оподатковуваного прибутку. У всьому цивілізованому світі ухиляння від сплати податків вважають за аморальний вчинок, проте там не сплачують їх бездумно, не усвідомлюючи законність ухвалених державою актів з оподаткування. Тому у багатьох країнах податки вигідніше сплачувати, аніж не сплачувати.

— Миколо Никаноровичу, над чим ви працюєте?

— На черзі вихід книжки про аудит, практичне керівництво з бухобліку у запитаннях і відповідях, а також робота «Как делать бизнес в Украине». Наш авторський колектив гостро потребує солідних видавців.

Вів інтерв'ю Іван ІЛЛЯШ.

Кредити відлякують тим, що їх треба повертати

Але без них українське село обійтися не може

Інвестиції

ОСОБЛИВІСТЬ *сучасної ситуації в аграрному секторі нашої економіки полягає в тому, що держава вже не може підтримувати сільське господарство старими методами. Адже роздавання державних дотацій ускладнить і так непросту ситуацію з дефіцитом держбюджету. Отже, треба шукати неемісійні шляхи підтримки сільськогосподарського виробника. Які саме? Про це і йдеться у розмові нашого кореспондента із заступником голови Національного агентства України з реконструкції та розвитку Миколою МЕДОЛИЗОМ.*

— Миколо Миколайовичу, сьогодні всі постійно бідкаються, що в нас не вистачає техніки, добрив і багато дечого іншого через гостру нестачу обігових коштів. Який ви бачите вихід з цієї незавидної ситуації?

— Справді, «кишені» наших сільських господарників порожні, держава не може їм надати необхідні кошти, не друкуючи нових грошей. Отож треба активніше шукати можливості фінансування нашого сільського господарства із зовнішніх джерел.

Звісно, не варто сподіватися, що «добрий дядечко» прийде і викладе нам гроші за, так би мовити, «гарні очі». Бо в діловому світі нічого не відбувається без ділового інтересу. Але і не треба робити з багатих людей—іноземців зубатих «акул імперіалізму», які начебто тільки про те й думають, як би прибрати до рук наші родючі землі й експлуатувати українських селян. Для розв'язання наших аграрних проблем треба сміливіше залучати зовнішні фінансові ресурси.

— Але маємо цілу низку перешкод, які розохочують вкладати гроші в наше сільське господарство не лише іноземного інвестора, а й вітчизняного.

— Згоден з вами, сьогодні важко розраховувати на «інвестиційний бум» в аграрному секторі. Відсутність необхідної правової бази чи, точніше, — часті зміни в нашому законодавстві, аж ніяк не сприяють стабільній роботі іноземного інвестора в Україні. І доки ми не створимо сприятливого інвестиційного клімату, на значні інвестиційні проекти годі й сподіватися.

За цих умов швидше можемо розраховувати хіба що на підтримку іноземних урядів та міжнародних фінансових організацій. Багато з них, усвідомлюючи важливість для стабільності в регіоні та у світі незалежної, економічно сильної України, готові нам допомагати у подоланні труднощів перехідного періоду. Вони, міжнародні, фінансові організації, до речі, вже готові кредитувати програми, пов'язані з реформуванням нашої економіки, зокрема —сільського господарства. Урядовим установам залишається лише забезпечити розумний, доцільний розподіл коштів та посприяти їх ефективному використанню.

— Якою мірою істотно кредити можуть поліпшити виробничий потенціал українського села?

— У ситуації, коли Україна зіткнулася з гострим дефіцитом «живих грошей», і нових технологій, не варто нехтувати жодну можливість залучення додаткових фінансових ресурсів. Так, кредити доведеться віддавати. До того ж з процентами. Але в даному разі маємо виходити з того, що до повернення кредитів треба ще «дожити». А без них усе зупиниться-розвалиться уже найближчим часом.

Протягом 1992—1996 років за міжурядовими домовленостями в Україні відкрито 9 кредитних ліній на загальну суму понад 2,5 мільярда американських доларів. Треба зазначити, що з усіх галузей економіки сільське господарство одержало кредитних ресурсів на суму 1,1 мільярда. З них понад 970 мільйонів доларів уже використано.

Багато це чи мало? Міркуйте самі, якщо державні капіталовкладення зведеного бюджету на 1995 рік становили 76,8 мільярда карбованців, а витрати на народне господарство — 260,8 мільярда карбованців. Певно, що за допомогою іноземних кредитів неможливо задовольнити усі наші потреби. Ми можемо оперувати цифрами як завгодно, але основними моментами в аналізі потреб нашого сільського господарства так і залишаються гостра нестача фінансових ресурсів та ефективність використання вже отриманих кредитів.

— Ви зачепили проблему, навколо якої час від часу спалахують гострі дискусії, а інколи не обходиться і без спекуляцій. Справді, цифри можуть бути більшими або меншими, але якщо ми розумно й ефективно не розпорядимося отриманими засобами, то ідею підтримки сільськогосподарського виробника буде скомпрометовано.

— Національне агентство України з реконструкції та розвитку робить усе можливе для забезпечення якнайкращого використання кредитів. Але поки що нам стоїть на заваді низка проблем, котрі потребують оперативного вирішення. Зокрема, відсутність інфраструктури, яка забезпечувала б ефективне використання кредитних ресурсів. Скажімо, коли за рахунок кредитів закуповуємо комбайни, то треба мати розгалужену мережу складів, станцій технічного обслуговування, систему підготовки кадрів й інформаційного забезпечення.

Найефективніше кредитні ресурси використовуватимуться тоді, коли позичальники-товаровиробники звертатимуться до кредиторів прямо, без численних посередників. Сьогодні на пальцях можна перелічити тих, хто діє у такий спосіб. ПФ «Софія Київська», яке отримало кредит на суму 2,5 мільйона німецьких марок, чи дослідне господарство УААН «Наукове», котре скористалося кредитом на суму 2,3 мільйона марок. Обидва господарства придбали за ці гроші зернозбиральну техніку німецьких фірм «КЛААС» та «MDW». Колгосп ім. Горького на 3,7 мільйона американських доларів закупив сільськогосподарську техніку та засоби захисту рослин. Хто ж, як не самі виробники можуть найліпше визначити потреби у кредитах та шляхи їх ефективного використання? Тим паче, працюючи з кредиторами прямо, вони стануть найкращими гарантами ефективного використання цих грошей.

Ми розуміємо, що відразу осягнути всі особливості процедури оформлення кредитів нелегко. Отож, щоби скоротити шлях кредитів до позичальників, Національне агентство готове надати селянам необхідну методологічну допомогу в оформленні документів — поки що кредити розподіляються в основному через посередницькі структури, які мають свої представництва в областях.

У такий спосіб корпорація «Укрзооветпромпостач» спрямувала кредит у сумі 11,63 мільйона німецьких марок на придбання ветеринарних препаратів, що дало змогу вчасно провести профілактичні і лікувальні заходи у тваринництві та уникнути масового падежу худоби та птиці. Корпорація «Украгротехсервіс» на отримані кошти придбала 1100 кормозбиральних комплексів, насіннєочисних машин, бурякозбиральних комплексів, доїльне та холодильне обладнання, запчастини до техніки.

Оформлено кредитів на суму 171,4 мільйона доларів для придбання корпорацією «Украгропромбіржа» тисячі зернозбиральних комбайнів американської фірми «Джон Дір». За станом на 1 жовтня вже завезено 600 комбайнів. Корпорація передала їх мехзагонам у 23 областях України.

Зважаючи на різні кліматичні умови, ландшафти у нашій країні, ми не можемо обмежитися закупівлею техніки якогось одного виробника. Останні переговори та рішення про закупівлю німецьких і польських машин підтверджують наші наміри створити конкурентне середовище на ринку сільськогосподарської техніки в Україні, зокрема, такі умови, коли селяни зможуть вибирати між добрим і ліпшим.

— Ви змалювали досить оптимістичну картину з іноземними кредитами. Чи ж справді кредити є панацеєю від тих численних хвороб, які лихоманять наше село?

— Жоден із засобів «лікування» не є універсальним. Треба здійснити цілий комплекс заходів, який дасть змогу вивести сільське господарство з кризи.

Ми розуміємо, що кредити самі по собі не є ідеальним інструментом проведення економічної політики. Погоджуючись на товарні кредити, ми підтримуємо іноземного виробника, створюємо робочі місця за кордоном. Але хочу ще раз підкреслити: ми залучаємо кредити не від «солодкого життя», а намагаємося у такий спосіб зняти найгостріші проблеми, з якими зіткнулася вітчизняна економіка. Тим паче, що останнім часом співпрацюємо з нашими іноземними партнерами щодо виробництва комбайнів в Україні, зокрема в Херсоні та Дніпропетровську.

Розмову вів Володимир КУХАР.

Як гуси «Україну» врятували

Сучасна притча

НАСПРАВДІ *це зробили напрочуд підприємливі та винахідливі, талановиті й дуже працьовиті люди, яким пощастило на родючу землю, розкішну природу і мудрих керманичів.*

(Початок на 1-й стор.).

Десять з лишком років тому, очоливши колгосп «Україна», Микола Вірченко замислився, як і за рахунок чого йому взятися за розбудову...

Є у Новомосковському районі велике і мальовниче село Знаменівка. Благодатний закуток землі, мало не рай, бо тут і луки, і ліси, і озера. Половину села займав уславлений колгосп імені Героя праці Івана Пархоменка. Друга ж половина Знаменівки (колгосп «Україна») розвалювалася і вимирала.

Чому так сталося, ніхто до пуття і збагнути не міг. Наче було навороченопороблено. Колись у Знаменівці поряд із пристойним «Світанком» процвітала настільки ж бідова і «Радянська Україна». То їх під впливом реформаторських ідей Микити Хрущова об'єднали. Однак із господарством-гігантом нічого не вийшло. І коли ділилися та розмежовувалися, «Україна» втратила не лише слово «радянська». Вона залишилася голою, як злидень. Мехдвори і механайстерні, олійниця і млин, клуб і навіть єдина заасфальтована вулиця дісталися «Світанку». От у скривджених і стомлених перетурбаціями людей і руки опустилися, мов у приречених. Порятувати та повернути наснагу не могло навіть те, що землі «Україні» перепали і родючіші.

Очоливши колгосп, Микола Микитович відразу збагнув, що його людям зарадить тільки забудова свого окрайця села і розбудова самого господарства. Те, власне, що згодом на Дніпропетровщині назвуть соціально-економічним відродженням села. Але де взяти гроші?

«Україна» була колгоспом посереднім. Ясно, що урожайність необхідно було підвищувати. Та навряд чи у нас на цьому розженешся. Особливо тепер, коли пальне стало дорожчим за хліб, олію та цукор разом і порізно взяті. За нормальних умов, як у цивілізованих державах, «Україна», може, і не мала б проблем. Адже зернових нині збирає уже по п'ятдесят центнерів на круг. Але Микола Вірченко мусив виходити з реальних обставин.

Про тваринницьку галузь годі й казати. Майже тисячне дійне стадо і майже дві тисячі голів худоби на відгодівлі, як і понад півтори тисячі свиней — все одно, що камінь на шиї. Молока доїли собі на збитки, а м'ясо часом і продати нікуди та ніхому було.

— А щоб не вилетіли з сідла, ми взялися за переробку, — пояснює Микола Вірченко. — Досить бути сировинним додатком...

Насамперед спорудили «елементарно» олійницю та млин, згодом — пекарню та мінім'ясозавод. Потім змонтували ковбасний цех. Отож щодоби спроможні виготовляти три тонни сирокопчених і копчених ковбас. Собівартість мінімум на чверть, а то й на третину нижча, ніж на великих м'ясокомбінатах. Звідси і попит, і збут у фірмових магазинах.

Окремо треба сказати про нову справу, за яку взялися в «Україні» — про розведення гусей. Загалом цим у великих масштабах ніхто в країні не займається. Ферма у Знаменівці тепер, принаймні, найбільша в східному регіоні держави. Тут утримують понад п'ятдесят тисяч водоплавної птиці.

Івасика-Телесика у казці врятувало найменше і найкволіше гусенятко. Рим, за легендою, своїм геготанням врятували гуси. «Україну» — і це вже насправді — теж вони.

— Що таке гуси? — запитує голова Микола Вірченко і відповідає, загинаючи пальці на руці: — Пір'я-пух, печінка, шлунки, жир, племінні яйця і, врешті, м'ясо.

Микола Микитович побував у Чехії, Угорщині, Німеччині та Франції і привіз не лише технології, а й кращі породи гусей та сучасне обладнання.

Власна швейна фабрика виготовляє пухові подушки, перини, ковдри і теплий одяг. Вже на цьому «Україна» стала мільйонером.

Тим часом за кілограм жирної гусиної печінки на світовому ринку платять мінімум 150 доларів, за кілограм же паштету — і понад 100 доларів. Отож придбане переробне обладнання давно окупилося.

Не знаю, хто як ставиться до російського царя Петра Першого, а от Микола Вірченко з нього брав приклад. Сам в Угорщині та Франції вчився, як доглядати і годувати гусей, як переробляти їх. Сьогодні колгосп «Україна» племінні гусячі яйця постачає на інкубаторні станції України. Обзавелися і власним інкубатором. І якщо донедавна збереженням генетично племінного поголів'я гусей у нас займався винятково Інститут птахівництва, то тепер це передано в Знаменівку. Отак «Україна» стала колгоспом-племзаводом. А керівник його захистив кандидатську дисертацію.

Хоч і для нього, і для всіх трудівників господарства значно вагоміша інша «дисертація» — писанка село Знаменівка. П'ять новозведених корівників і стільки ж пташників, машинний двір з механічною майстернею та гаражами, МТС, укомплектована імпортними комбайнами, тракторами і сівалками та культиваторами. Сотня нових житлових будинків-котеджів, газифіковані оселі, котельня з опалювальною мережею, сорок кілометрів заасфальтованих вулиць, будинок побуту і культури, магазини і лікарня, лазня-сауна...

А тепер будується ще й середня школа — на п'ятсот учнів. Майбутнє села — за нинішніми школярами.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровська область.

У номер

Застосувати закон не наважилися

Факт...

Судова колегія Верховного суду України відклала розгляд касаційних скарг на рішення Київського міського суду за заявою Голови Верховної Ради щодо дострокового припинення повноважень народних депутатів України Антона Бутейка, першого заступника міністра закордонних справ, та Олександра Скіпальського — начальника головного управління військової розвідки Міністерства оборони України. Як відомо, народні депутати не повинні суміщати парламентську діяльність з роботою на інших посадах.

... і коментар

На засідання колегії Верховного суду обидва депутати не з'явилися у зв'язку з відрядженнями. Причому ці відрядження не від Верховної Ради. А судді не наважилися розглядати справи у їх відсутність. Хоча й присутність їх не обов'язкова для того, щоб з'ясувати законність чи незаконність ухваленого Київським міським судом рішення. Щоправда, Олександр Скіпальський передав через свого представника до Верховного суду документи, які свідчать, що міністр оборони України Олександр Кузьмук звернувся до Президента України Л. Кучми з рапортом про вирішення питання про відрядження О. Скіпальського на постійну роботу до парламенту. Леонід Кучма мовчить з цього приводу. Тож суд вважає за потрібне дочекатися волі Президента у вигляді указу. Однак відомо, що жодна з інстанцій не може змусити главу держави прискорити видання того чи іншого указу.

Перенесення розгляду справ А. Бутейка і О. Скіпальського на 15 січня 1997 року дає підстави прогнозувати ситуацію. Як відомо, з 1 січня починає приймати звернення і подання Конституційний суд України. За законом він має право протягом якогось часу вирішувати питання про те, чи буде відкрито провадження, а потім розглядати подання протягом трьох місяців, а звернення — півроку. Отже, протягом тривалого часу питання про дострокове припинення повноважень депутатів-сумісників вважатиметься нерозв'язаним.

Тим часом Київський міський суд, який має розглядати заяви Голови ВР щодо депутатів-сумісників, з огляду на позицію Верховного суду України, не поспішатиме.

Отож, склалася ситуація, за якою застосувати однаково до всіх чинну Конституцію та закони «Про вибори народних депутатів України», «Про державну службу», «Про статус народного депутата України» буде не так легко.

Світлана ПИСАРЕНКО.

У депутатських групах і фракціях

Фантазії довкола Конституції. Чи її точне виконання?

Представники депутатської групи Верховної Ради "Конституційний центр" Петро Шейко, Богдан Горинь та Роман Безсмертний провели пресконференцію з приводу ситуації, що склалася з достроковим припиненням повноважень депутатів-сумісників.

П. Шейко, відкриваючи зустріч із журналістами й аналізуючи попередню та нинішню Конституції, законодавство України, поскаржився, що є певні неточності у трактуванні питання про можливість чи неможливість народним депутатам одночасно виконувати й інші службові обов'язки. «Давайте пофантазуємо, — сказав він, — над ситуацією, що склалася довкола Конституції». Фантазії ці звучали так, що народні депутати, які й досі поєднують свою пряму діяльність з іншою, ніби, м'яко кажучи, й невинні, що так юридично розпливчасто звучать окремі положення законів про вибори та статус народного депутата.

Петро Володимирович, трактуючи нову Конституцію України, стверджував і те, що в нинішніх умовах нелегітимні керівництво Верховної Ради, її апарат, зрештою — закони, які приймає парламент.

І тільки на запитання кореспондента: так обов'язково чи ні народним депутатам точно дотримуватись букви Основного Закону — і щодо сумісництва, і щодо складання присяги? — отримано, нарешті, однозначну відповідь: так, Конституція України має всіма виконуватися без будь-яких застережень.

Члени фракції, відповідаючи на запитання журналістів, виклали свою позицію і з інших аспектів життя нашої держави.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Асоціація народних депутатів України попередніх скликань Верховної Ради з глибоким сумом сповіщає про передчасну смерть **АНАНЬЄВА Володимира Івановича**, народного депутата України Верховної Ради 12-го скликання, активного законодавця і відомого державного діяча незалежної України. Висловлюємо щире співчуття рідним і близьким покійного.

Проблема

Велет на карликовому пайку

Колись багатолюдний Херсонський бавовняний комбінат зустрічає нині тишею. Цього року обсяги випуску бавовняних тканин, махрових виробів та іншої продукції зменшилися до 64,5 відсотка.

Стало модно розробляти бізнес-плани. Скласти такий план, на думку спеціалістів комбінату, досить складно, бо майбутнє текстильного велета не назвеш рожевим: ринки збуту і сировини загалом у країні вивчено слабо, митна політика, пов'язана із ввезенням іноземних тканин, не сприяє вітчизняному виробникові. Але гордіїв вузол — сировина.

На наступний рік, приміром, комбінату для виконання накресленої програми потрібно приблизно 2900 тонн бавовни, 90 тонн лавсану, 500 тонн льону. Де, приміром, брати бавовну? Херсонці вимушені перебиватися дрібними порціями сировини, яку їм продають комерсанти через посередників з Криму, Узбекистану, інших регіонів. Проте обсяги цих «вливань» у виробництво незначні, та й ціни «кусаються».

Певну надію покладають на вирощування бавовнику в області, тобто перехід на місцеву сировину. Вже створено акціонерне товариство «Котон», яке показало, що вміє працювати. Та говорити про розв'язання проблеми рано, бо площі під цю культуру треба істотно збільшувати. А тут іще традиційні постачальники бавовни з Узбекистану прозріли: схиляються до того, щоб продавати не сирець, а готову пряжу. В разі її придбання ставиться під сумнів саме існування прядильних виробництв комбінату, не кажучи вже про стрибок цін. На різних рівнях існують проекти відродження комбінату. Однак це поки що паперові варіанти, відшукати більш-менш оптимальний механізм успішного входження в ринок важко. Щоправда, колектив комбінату за останні два роки подбав про якість виробів, розширення асортименту, розробив понад 10 нових тканин, у тому числі сумішні декоративні та лляно-поліефірні. Текстильники області мріють, що в майбутньому вдасться повернутися до виробництва 200 мільйонів метрів тканин замість минулорічних 16 мільйонів.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсонська область.

А тим часом

ВИПЛЕКАЄМО СВОЮ ПУХНАСТУ СИРОВИНУ

У довоєнні і повоєнні роки Україна задовольняла власні потреби у бавовні на 70 відсотків. Згодом прерогативу вирощування бавовнику було закріплено за Середньою Азією. Тож не дивно, що тепер ми пожинаємо плоди соціалістичної спеціалізації. Прокоментувати нинішню ситуацію, що склалася з постачанням пухнастої сировини, я попросила начальника текстильного виробництва Мінпрому України Ігоря ГРЕСЯ.

— Відомо, що нашим основним постачальником був Узбекистан. Але нині ця країна з експортера сировини стає експортером готової продукції, створивши потужності з переробки сирцю і впровадивши високі технології. Нам тепер продаватимуть переважно тканини. Тож вихід із цієї ситуації ми вбачаємо у відновленні власної сировинної бази в Херсоні, Миколаєві, Одесі. Це заощадить валютні кошти і не дасть загинути 3 бавовняним комбінатам і 33 фабрикам. Цього року площ під бавовник було відведено замало — 180 га. Далася взнаки нестача насіння. Нині вже маємо 20 тонн болгарського насіння. Наступного року плануємо збільшити посіви у 5—6 разів. Вирощування херсонського бавовнику — це вже реальність. Тепер справа й за іншими південними областями. Бо від того, як розвиватиметься бавовництво в Україні, залежить розвиток текстильної галузі.

Людмила ГРАЧ.
Київ.

Виставки

«Запорізькі контракти»

Саме така назва універсальної виставки-ярмарку, що розпочинається сьогодні в Запоріжжі. Вона триватиме три дні.

У виставці беруть участь близько ста експонентів із областей України, країн близького та далекого зарубіжжя й головним чином виробники продукції чорної і кольорової металургії, машинобудування, товарів широкого вжитку. Сільськогосподарські підприємства представлять товари, які можна буде придбати урозріб за цінами виробника.

Володимир ДУПАК.
Запорізька область.

Приємні новини

Красиво шити не заброниш

Указом Президента України за значний особистий внесок у становлення національної економіки, досягнення вагомих результатів у праці директорові ЗАТ «Алчевськспецодягсервіс» (Луганська область) Н. Назаренку присвоєно звання «Заслужений працівник промисловості України».

Майже 40 років Микола Семенович очолює підприємство, де шиють спецодяг: комбінезони, бавовняні костюми, брюки, халати, піджаки. Продукція йде в усі країни СНД, отож зі збутом проблем немає. Навіть далеке зарубіжжя знає Алчевське АТ: нещодавно до Америки відправлено партію жіночих вельветових брюк. Зараз на потоці — яскраві спортивні костюми, що захищають від вітру, спортивні костюми — замовлення корейської фірми.

Старається директор для своїх робітників у цей нелегкий час з усіх сил. Вони одержують хорошу платню, обідають у їдальні за символічну плату. На фабриці – безкоштовні перукарня та медичне обслуговування. Можна взяти безвідсоткову позичку на спорудження будинку, купівлю квартири, весілля...

Про Миколу Семеновича говорять в Алчевську як про особистість. Він депутат міської ради, а його підприємство дає неабияку підтримку міському бюджетові.

Вадим ЛІСНИЙ (Укрінформ).

На знімках: директор М. Назаренко; в експериментальному цеху підприємства.

Фото автора.

Повно вагонів у портфелі замовлень

У Кривому Розі стало до ладу нове підприємство — завод транспортного машинобудування.

Його спорудження розпочалося ще в 1978 році. Тричі переносили дату пуску. Але чому за нинішніх скрутних часів будівництво вирішили неодмінно завершити? Річ у тім, що в насдосі ніхто не випускає спеціалізованих технологічних залізничних вагонів. Їх надто застарілий парк не поповнюється і не оновлюється. Для металургійної, гірничодобувної та залізорудно-збагачувальної промисловості це може стати катастрофою.

І ось перші дослідні думпкари для перевезення сипучих матеріалів криворізького виробництва уже відпрацювали іспитовий термін на місцевому комбінаті «Криворіжсталь», перші серійні — відправлено Комсомольському рудоуправлінню на Полтавщину. Як повідомив директор «Трансмашу» Олександр Денисенко, портфель замовлень на наступний рік переповнений. У 1997 році буде складено мінімум триста, максимум п'ятсот спеціалізованих вагонів — це вже, як удасться «розкрутити» нове виробництво.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровська область.

Ініціатива

Високих польотів, «Соколе»!

АТ «ЛЬВІВСЬКИЙ автобусний завод» залишився нині одним з небагатьох непотоплюваних острівців у машинобудівній галузі.

Об'єктивні чинники не на користь підприємству, але завдяки гнучкій політиці керівництва львівські автобуси все ж прокладають дорогу до пасажирів.

Реалізація автобусів в Україні опинилася під загрозою попри їх гостру нестачу в містах України. Не спрацював і лист Президента України, яким було зобов'язано обласні держадміністрації замовити і придбати 3100 автобусів. Обласним бюджетам це нині не під силу. Автобусобудівники пішли іншим шляхом. Кілька тижнів тому зареєстровано лізингову компанію «Сокіл-Транс-Лізинг», засновниками якої стали Львівський міськвиконком, АТ «ЛАЗ», облуправління Ощадного банку України, довірче товариство «Сокіл-Довіра», акціонерно-страхова компанія «Скарбниця». Компанія приступила до реалізації свого першого проекту: узяла кредит на суму один мільйон сімсот тисяч гривень і придбала 12 міських автобусів з двигунами фірми «Рено». Їх було передано для експлуатації ТОВ «Фалкон». Відтепер маршрут № 28, що з'єднує два густонаселених райони міста, буде взірцем. Автобуси курсуватимуть чітко за графіком, з інтервалом 10 хвилин. Водії і кондуктори, яких підібрали на конкурсних засадах, матимуть спеціальну форму.

Кредит буде погашено за рахунок пасажироперевезень. Першим в Україні лізинговим проектом на транспорті зацікавилися й інші області України.

Компанія «Сокіл-Транс-Лізинг» співпрацюватиме і з іншими підприємствами, орієнтуючись на підтримку вітчизняного виробника. Вигода і перспективи нової справи — очевидні, але законодавець ще не сказав своє слово на її підтримку.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Львів.

Аукціон є аукціон

ОДИН з читачів «Голосу України» звернувся до житомирського корпункту газети з такого приводу. Через регіональний центр сертифікатних аукціонів він вклав свій приватизаційний документ у ВАТ «Житомирнафтопродукт». Невдовзі дізнався, що став власником 70 акцій номінальною вартістю 5 тисяч карбованців кожна. Але ж сертифікат тоді коштував мільйон 50 тисяч карбованців. Куди ж поділося ще 700 тисяч?

Така ж проблема привела до корпункту іншого читача. Різниця тільки в тому, що в аукціоні він брав участь уже після індексації вартості сертифіката. Але суть та сама. Акції Бердичівського молокозаводу йому дісталися не за номінальною ціною в 25 тисяч карбованців, а за аукціонною, яка перевищила 267 тисяч. Іншими словами, перший акціонер одержав акцій утричі менше, ніж сподівався, а другий — майже в одинадцять разів менше. Де ж обіцянка держави поділити все майно порівну? — дивувалися обоє.

Спеціалісти регіонального центру сертифікатних аукціонів нагадали, що слово «аукціон» у назві цієї установи якраз і означає, що вартість цінних паперів визначає попит. А більший він на акції тих підприємств, які, на думку покупців, можуть дати більші дивіденди. Не виключено, що програвши на ціні акцій, покупець може виграти на їх якості. Причому, не тільки на різниці в дивідендах. Відомо, що немало підприємств досі не змогло реалізувати пакети своїх акцій. Зрозуміло, що й тим, хто купив частину цінних паперів таких колективів, не доводиться розраховувати на те, щоб їх сьогодні продати. Інакше з акціями того ж таки «Житомирнафтопродукту». Одне закрите акціонерне товариство мало не щодня через засоби масової інформації закликає продати акції йому.

На 20 сертифікатних аукціонах, підсумки яких уже відомі, виставлялися акції 164 підприємств області (кожне четверте — двічі). Завершено реалізацію акцій 109 підприємств. Якщо проаналізувати підсумки всіх аукціонів, напрошується висновок: можлива велика різниця між номінальною та аукціонною ціною акцій навіть тих підприємств, які ще вчора здавалися малопривабливими. Адже на руках у людей, які досі вагаються, чимало приватизаційних майнових сертифікатів, що їх намагатимуться використати в останній момент.

— Хто надто зволікатиме — втратить, — нагадала директор регіонального центру Тетяна Лісневська.

Олексій КАВУН.
Житомир.

ПРИЙШЛА ЗИМА — ДАЮТЬ ПО ШАПЦІ

ХМЕЛЬНИЦЬКА обласна держадміністрація провела засідання колегії, на якій розглядалося питання залучення додаткових надходжень до бюджету та підвищення ефективності витрачання бюджетних коштів.

На колегії відзначалося, що за 10 місяців поточного року бюджет області недобрав 4 млн. гривень, що становить 16,77 відсотка. Найбільші суми втрат платежів до бюджету допустили Шепетівський, Кам'янець-Подільський, Тернопільський, Віньковецький, Деражнянський, Старосинявський, Хмельницький райони. Окремі структурні підрозділи податкових адміністрацій, відділень казначейства та Фонду державного майна України допустили грубі порушення бюджетної дисципліни: здійснювали протизаконні виплати із залученням фіктивних документів, не стягували орендну плату за користування приміщеннями комунальної та державної власності тощо.

За підсумками обговорення виконання постанови Кабінету міністрів від 31 серпня 1996 року, голова обласної держадміністрації Євген Гусельников видав розпорядження № 630, в якому рекомендовано виконуючому обов'язки начальника Державної податкової адміністрації по Хмельницькій області: не призначати І. Романова на посаду начальника Державної податкової адміністрації по Кам'янець-Подільському району, І. Потапова — на посаду начальника Державної податкової адміністрації по Нетішину. Начальнику обласного управління Державного казначейства рекомендовано розв'язати питання про звільнення з посади начальника відділення у Кам'янець—Подільському районі О. Кушніра, а голові Нетішинської міської ради — про невідповідність займаній посаді завідувачки міського фінансового відділу Л. Марченко.

Крім адміністративних стусанів, начальникам обласних управлінь освіти, охорони здоров'я Войтенку В. та Пінчуку А. рекомендовано розглянути питання про відповідальність завідувачів раймісквідділів освіти та головних лікарів за розтранжирювання не за призначенням бюджетних коштів. Одночасно голова обласної адміністрації попередив голів райадміністрацій,

міськвиконкомів міст обласного підпорядкування, що вони несуть персональну відповідальність за наповнення бюджету і фінансування соціальних виплат.

Схоже, Євген Якович перший з-поміж керівників такого рівня вичерпав ліміт терпіння і рішуче націлився на розчищення авгієвих конюшень. З першим снігом дав, що називається, «по шапці». Найдостойнішим. Та, як подейкують у колах, наближених до Євгена Гусельникова, у черзі на «шапошні призи» стоїть ще декілька високопоставлених осіб місцевого значення.

Михайло ВАСИЛАШКО.
Хмельницький.

Бюджет і ринок, або До питання про пріоритети

ВІДКОЛИ Президент України Леонід Кучма з трибуни Верховної Ради проголосив курс на проведення ринкових реформ, сплинуло два роки.

Якщо проаналізувати, чого ми змогли досягти за цей час в економічній сфері, то з'ясується, що крім підозріло оптимістичних даних про макроекономічну стабілізацію, похвалитися начебто й нема чим. Ринок в Україні, справді, в ембріональному стані, а економіка — в критичному. Мало того, наслідки багатьох управлінських рішень для економіки країни часто були негативні.

За деякими оцінками, лише за 8 місяців цього року сумарні втрати Держбюджету через чинність окремих законодавчих актів перевищили 372 млн. гривень.

У чому причина того, що дедалі частіше наслідки тих чи тих дій, які здійснюються, здавалося б, з найкращими намірами, обертаються провалом?

Схоже, що причини кризової ситуації методологічного плану. Відсутній системний підхід до вироблення та реалізації управлінських рішень на рівні законодавчої і виконавчої влади. Інакше кажучи, законодавчі, нормативні акти та рішення не завжди узгоджуються із загальним ринковим вектором реформ.

За останні роки слово «ринок» найчастіше звучало з найвищих трибун, віддунюючи у вітчизняних засобах масової інформації. Не тільки політики, а й пересічні громадяни, озираючись на світовий досвід, пов'язували з ринком найрадісніші сподівання. Проте з часом на тлі безупинного спаду виробництва, зниження життєвого рівня людей, це слово почали сприймати в кращому разі «для зв'язування» інших слів, а в гіршому — як синонім перманентної кризи, масових злиднів і втрати надій на краще майбутнє. Та справа, звісно, не в словах. Головне полягає в тому, що первісний стратегічний задум ринкової трансформації нашої економіки став вочевидь випадати з поля зору багатьох політиків і господарників. Але ж спочатку пропонувалося, що саме просування до ринку дасть змогу подолати економічну кризу.

Основний Закон, що закріпив курс на утвердження в Україні ринкової економіки, дає реальну можливість розробити цілісне, цивілізоване законодавче поле для функціонування ринкової економіки, формування системи потужних стимулів розвитку виробництва на основі різних форм власності. Саме конституційні положення про створення в Україні ринкової економічної системи і мають стати головним орієнтиром для розробки та здійснення податкової реформи. Мають, але поки що не стали.

Під час підготовки податкової реформи, як і раніше, акцент робиться на узгодження податків з бюджетом. Увагу розробників сконцентровано головним чином на питаннях використання фіскальної функції, тобто на тому, скільки коштів надходить до бюджету за певних змін податкових ставок, бази оподаткування, посилення контролю за сплатою податків тощо. Таким чином, параметри реформи підганяють під потреби бюджету. Не заперечуючи значення такого підходу (в державі є чимало витрат, без яких просто не вижити), зазначу, що при цьому випадає з поля зору інший бік проблеми: що реально отримають від проведення податкової реформи ті, хто хоче й може працювати.

Справді, нині досить важко сказати, яка частина коштів, зароблених юридичними і фізичними особами, залишиться в їхньому розпорядженні після сплати всіх податків і вирахувань. І неясно, чи достатньо залишиться коштів, щоб заохочувати бажання працювати й заробляти.

В ідеалі реформування податкової системи має орієнтуватися насамперед на ці моменти і спиратися не так на фіскальну функцію податків, як на регулювальну і стимулювальну функції. А як «надзавдання» податкова система має розглядати стимулювання розширеного відтворення. Саме життя вчить: споживати можна тільки те, що вироблено. Інших цивілізованих варіантів немає.

Така спрямованість податкової реформи в поєднанні з цілою низкою кроків щодо зняття штучних бар'єрів на шляху функціонування нових підприємницьких структур має дати потужний імпульс розвиткові ринкових відносин. А значить — створенню нових робочих місць, збільшенню валового внутрішнього продукту і, як результат, — надходжень до бюджету. Треба усвідомлювати, що ринок, який нормально працює, — це не тільки економічна свобода, а й дуже жорсткий порядок. У держави достатньо позаекономічних важелів для розв'язання цієї проблеми.

Щодо узгодження податків і бюджету на черговий рік, то, прийнявши нове податкове законодавство, орієнтоване на стимулювання розширеного відтворення, треба на його основі сформувати прибуткову частину бюджету, а потім розрахувати витрати, узгоджуючи їх з наявними можливостями.

В Україні законодавчих і нормативних актів, що регулюють це питання, вистачає. Узгоджувати їх за умов ринкових реформ, у принципі неможливо. Ми отримали законодавчо-нормативну систему, що виконує відому функцію дишла. Хто від цього потерпає, а хто виграє, зрозуміло всім.

Чи можна виправити цю ситуацію? В новій Конституції України закріплено положення про те, що виключно законами України встановлюється система оподаткування, податки і збори (ст. 92). Зрештою, все залежатиме від того, який ми створимо правовий механізм. Вважаю, що це обов'язково має бути враховано під час розробки реформ податкової системи. Без цього зусилля, спрямовані на вдосконалення податкової системи, буде зведено нанівець або черговими популістськими рішеннями, або любителями писати інструкції.

Віктор МЕДВЕДЧУК,
радник Президента України.

Мальдіні — у «Скуадра адззурі», Альтман — у «Ниві»

64-річного Чезаре Мальдіні, який очолював молодіжну збірну, призначено новим головним тренером національної команди Італії з футболу. Про це заявив президент національної футбольної федерації Лучано Ніццола.

Прийшовши на зміну Арріго Саккі, новий наставник «Скуадри адззури» (Чезаре, до речі, — батько відомого футболіста Паоло Мальдіні) опинився на цьому посту лише через добу після виборів нового президента федерації. В суботу замість Антоніо Маттарезе керівником італійського футболу було обрано Ніццолу.

У 50-60-ті роки Мальдіні виступав 12 сезонів за «Мілан», у складі якого чотири рази ставав чемпіоном Італії. 14 матчів провів за збірну. Після завершення кар'єри гравця він працював у «Мілані» другим тренером (1971-1974 роки). До 1980 року він був наставником кількох клубів другого дивізіону, так званої «серії Б», після чого упродовж шести років допомагав у національній збірній Енсо Беарзоту. До речі, 1982 року вони привели «Скуадру адззуру» до золотих медалей чемпіонів світу.

Очолювана Мальдіні молодіжна збірна (гравці не старіше 21 року) тричі поспіль ставала чемпіоном Європи —1992, 1994 і 1996 років. Можливо, єдиною «темною плямою» у його тренерській біографії став невиразний виступ італійців на Олімпіаді-96.

Сталася зміна тренера й у вінницькій «Ниві», яка після першого кола чемпіонату України посідає останнє місце в турнірній таблиці. Рятувати клуб закликано 50-річного Семена Альтмана — вихованця київського футболу, який багато років захищав ворота одеського «Чорноморця». А з 1982 по 1988 рік був другим тренером цього клубу. Наступного року переїхав до Москви, де в місцевому «Динамо» допомагав Анатолієві Бишовцю. Ці фахівці разом працювали й зі збірною Кореї.

«Золотий м'яч» — Маттіасу Заммеру

Ця інформація просочилася в пресу ще на початку тижня: за попередніми даними в опитуванні журналу «Франс футбол» найкращим футболістом Європи 1996 року став 28-річний захисник дортмундської «Боруссії» та збірної Німеччини Маттіас Заммер.

Друге місце — у бразильця Роналдо, який виступає за іспанську «Барселону» (до речі, кілька днів тому англійський журнал «Уорлд соккер» назвав його найкращим у світі нинішнього року), третя позиція — у англійця, форварда з «Ньюкасла» Алана Ширера — найкращого бомбардира Євро-96.

На знімку: володар «Золотого м'яча-96» Маттіас Заммер.

Яковенко чекає в гості Марадону

Президент Калмикії Кірсан Ілюмжинов підписав указ, у першому пункті якого записано: «Вважати основним завданням клубу «Уралан» у сезоні 1997 року —вихід у вищу лігу російського футболу. Урядові Республіки Калмикія до 1.02.1997 року розробити й затвердити програму розвитку футболу в республіці до 2002 року, а також визначити джерела та забезпечити фінансування витрат «Уралана» на 1997 рік». Одне слово, футболові в Калмикії надано державний статус. А навесні тут чекають у гості знаменитого аргентинця Дієго Марадону.

Гравців «Уралана» тренує відомий колись український футболіст, який грав у київському «Динамо», Павло Яковенко. За підсумками минулого чемпіонату футболісти Калмикії посіли 7 місце в першій лізі. Це найвищий результат за всю історію клубу. Фахівці вважають, що калмицьким гравцям цілком під силу ввійти до вищого дивізіону російського футболу.

В Елісті перебудовується стадіон «Спартак» на 10.000 глядачів, де передбачено готель для футболістів з усіма зручностями, в тому числі безплатним харчуванням, запасне футбольне поле. Для польотів на календарні ігри команді надаватимуть літак. Вишукують кошти, шукають багатих спонсорів.

«Уралан» розпочинає штурм вищої ліги. Сама назва команди в перекладі з калмицької — «уперед». Цим усе сказано.

Як сказав Кірсан Ілюмжинов, зірка світового футболу Дієго Марадона приїде до Калмикії на відкриття футбольного сезону на початку квітня наступного року. Він подивиться ігри «Уралана», дасть поради.

Сабатіні — на «пенсії»

Уперше за останні дванадцять років аргентинська тенісистка Габріела Сабатіні може провести день, не розчохлюючи ракетки, відключивши телефон і не заглядаючи до записника. Розпрощавшись із професіональним тенісом, Габі, як називають аргентинці цю чудову спортсменку із задатками супермоделі та голосом співачки, насолоджується змогою забути про жорсткий ритм життя, без якого немислиме існування суперзірок світового масштабу.

Більш як 500 запрошених зібралися в національній Асоціації тенісу, щоб ушанувати найкращу тенісистку в історії країни, яка наважилася на нелегкий крок: у зеніті кар'єри сказати: «Аста ла віста, теніс!» («До побачення, теніс!»). Того вечора було багато усмішок, але ще більше було сліз. Не приховувала їх і сама 26-річна Габріела, плакали її батьки, втирали сльози численні друзі та знайомі. Виразно відчувалося, що всі присутні в святково прикрашеному залі жалкують про те, що їм більше не доведеться вболівати за свою чарівну співвітчизницю.

Габі не приховує: попри те, що прощатися з тенісом було дуже й дуже важко, тепер вона щаслива. Її тішать елементарні речі, наприклад, можливість просто прогулятися вулицею (звісно, не в Буенос-Айресі, де її знають усі, і старі й малі, а за кордоном), провести кілька годин з 8-місячною племінницею Оріано, яку вона просто обожнює.

Додому Габріела приїхала після серії рекламних поїздок до Сеула, Гонконгу, Німеччини та інших місць — у спадок від великого тенісу їй залишилися контракти з фірмою «Філа», що виробляє спортивний одяг, німецьким концерном, який випускає парфуми з іменем знаменитої тенісистки, компанією «Про Серв», що керує її доходами від тенісу та випускає ляльку Габі. До речі, за час спортивної кар'єри Габріела Сабатіні заробила лише на корті без чогось 9 млн. доларів, а скільки дало їй використання свого імені з рекламною метою — про це залишається тільки здогадуватися.

Молода, гарна й багата Габріела Сабатіні на запитання журналістів про те, чи входить до цього казкового сполучення ще й слово «кохання», відповідає гранично коротко: «Ні».

Габі має намір нарешті відкрити для себе світ, подивившись на нього очима мандрівниці. Для початку їй хочеться познайомитися з Грецією та Ізраїлем.

ВАТ «Дарниця» повідомляє про перші загальні збори акціонерів, що відбудуться 8 лютого 1997 року об 11-й годині у приміщенні АТ за адресою: Київ, бульвар Верховної Ради, 14-б.

Реєстрація учасників зборів 8 лютого 1997 року з 8-ї до 10-ї год. 30 хв. за місцем проведення зборів.

Порядок денний:
1. Інформація голови правління.
2. Затвердження статуту ВАТ та положень:
про загальні збори акціонерів;
про спостережну раду;
про правління ВАТ;
про ревізійну комісію.
3. Вибори голови правління АТ.
4. Вибори голови та членів спостережної ради АТ.
5. Вибори ревізійної комісії АТ.
6. Різне.

Учасники зборів мають пред'явити реєстраційній комісії документ, що засвідчує особу, та доручення на право голосувати уповноваженій особі (для довірених осіб).

Телефон для довідок: (044) 552-31-80.

Інформація про проведення перших загальних зборів акціонерів відкритого акціонерного товариства «Комінформсистема»

ВАТ «Комінформсистема» повідомляє, що перші загальні збори акціонерів відбудуться 7 лютого 1997 року о 14.30 за адресою: Київ, вул. Лєскова, 9.

Порядок денний:
1. Про статут ВАТ «Комінформсистема».
2. Затвердження внутрішніх нормативних документів: «Положення про загальні збори акціонерів», «Положення про правління», «Положення про ревізійну комісію», «Положення про статус голови правління», «Контракт найму голови правління», «Положення про цінні папери», «Методики нарахування дивідендів власникам цінних паперів», «Нормативи розподілення прибутку».
3. Вибори правління та ревізійної комісії ВАТ «Комінформсистема».
4. План діяльності ВАТ «Комінформсистема» на 1997 рік.

Реєстрація учасників зборів 07.02.97 з 13.00 до 14.30.

З матеріалами, винесеними на розгляд загальних зборів, можна ознайомитися за адресою: 252011 Київ, вул. Лєскова, 9, кімн.804. Тел. (044)295-30-27.

Правління.

Правління відкритого акціонерного товариства «Часовоярський вогнетривкий комбінат» повідомляє фізичних та юридичних осіб України, які придбали акції товариства, що перші загальні збори акціонерів ВАТ «Часовоярський вогнетривкий комбінат» відбудуться 28 лютого 1997 року в м. Часів-Яр.

Порядок денний:
1. Звіт голови правління про підсумки фінансово-господарської діяльності товариства за 1996 рік.
2. Звіт голови ревізійної комісії.
3. Затвердження регламенту проведення загальних зборів акціонерів.
4. Затвердження змін та доповнень до статуту ВАТ «Часовоярський вогнетривкий комбінат».
5. Затвердження внутрішніх нормативних документів товариства:
— положення про спостережну раду;
— положення про ревізійну комісію;
— положення про правління.
6. Обрання голови правління товариства.
7. Обрання спостережної ради.
8. Обрання ревізійної комісії.

Початок зборів о 14 год.
Реєстрація акціонерів з 9-00 до 13-30.
Довідки за телефонами: 23-59; 23-83.

Правління ВАТ «Часовоярський вогнетривкий комбінат».

Арбітражний суд Києва (Київ, вул. Б. Хмельницького, 44в) за позовом ДПА у Подільському районі Києва порушив справи про банкрутство:

15/119 від 19.11.96 р. МП «Стожари» (Київ, вул. Світлицького, 13; р/р 468622 в Подільському відділенні Укрсоцбанку);

17/271 від 15.10.96 р. ТОВ — інвестиційної компанії «ІТЛ» (Київ, Андріївський узвіз, 28Б; р/р 467417 в банку «Деловое сотрудничество»);

17/247 від 17.09.96 р. МП «Слов'янин« (Київ, пров. Бондарський, 3; р/р 000468856 в КФС «Експобанк»).

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Нужны средства для сложной операции на сердце и костном мозге для маленького ребенка. Люди добрые, помогите!

Харьковский филиал КБ «Приватбанк», счет 000711400, МФО 351533. Код 22609983.

Финансовая помощь для операции маленького Миши на счет 0001711104.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, бульвар Пушкина, 34) возбудил дело № 36/2-9Б о банкротстве коллективного сельскохозяйственного предприятия Щербиновская птицефабрика, юридический адрес: 342996, Донецкая обл., Константиновский р-н, п. Зоря; р/счет 406001 в Дзержинском отделении Проминвестбанка, МФО 334107.

Претензии кредиторов и санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражным судом Луганской области (Луганск, пл. Героев ВОВ, 2а) возбуждено дело № 269/10б о признании банкротом Марковской межхозяйственной дорожной передвижной механизированной колонны №36 (МДПМК-36).

349650, Луганская область, пгт. Марковка, ул. Советская, 13; р/с 000561402, МФО 304126 в АК АПБ «Украина».

Заявления кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Як ся маєш!

Андрій МИКОЛАЙЧУК: «Не хочу бути схожий на дружину Едісона»

МИ ДОМОВИЛИСЯ зустрітися в Києві на Шулявці біля всім відомого танка. Я прийшла рівно об 11-й ранку. Падав дощ. Він сидів у чорній в'язаній шапочці біля танка, спокійно читав книгу й чекав, спершись спиною на таку сіреньку штуку з написом «Город-герой Киев». Не може нормальна людина під дощем розпитувати в іншої нормальної людини, скажімо, про номінації або ж про традиції.

—Моя дочка вчиться на першому курсі Уманського музучилища, буде диригентом-хоровиком, напевно розмахує руками, але як часто і в які боки, точно сказати не можу, бо рідко буваю в Умані й контролювати таку делікатну сферу, як навчання доньки, не хочу. Ще в мене є дружина Ліза. Вона працює в музичній школі, навчає нещасних дітей грати на фортепіано. А я завойовую серце пересічного глядача на теренах України.

—А контролювати процеси, пов'язані з дружиною, тобі вдається?

— Своєї дружини я трохи боюся. І не втручаюсь у її справи. В Умані буваю рідко через гастролі.

—Уманці вважають, що є якийсь феномен Умані, яка поставляє Україні цікавих людей.

—Я не та людина, яка любить пояснювати феномени. Нема такого феномена, який можна пояснити. Мені подобається історія Едісона, який у розмові з дружиною зізнався, що він сам не розуміє, як виникає електрика. Дружина йому пояснила: натискуєш на вмикач, і вона виникає. Я не хочу бути схожий на дружину Едісона, що пояснює таємниці магнетизму Умані, Києва чи електрики. Думаю, маємо звикнути, що живемо в таємничому світі. Не треба бути амбіційним інтелектуалом, який каже: ми вже все пояснили — і звалює світ на логічне прокрустове ложе. Моя професія — це чекання у чарівному саду творчості. Жоден інтелектуал тобі не пояснить, у який спосіб комбінація нот у якомусь ритмі стає мелодією. Але можу сказати, що іскра, яка поєднує ноти в мелодію і запалює вогонь листопаду, одна й та сама.

—І коли ти перестав бути амбіційним інтелектуалом?

—Коли посварився з дружиною. У домашніх сварках інтелект недоречний.

—Це не завадило тобі вирахувати формулу шлягера.

—Скажи, яка формула чекання? Я дуже уважно живу в матеріальному світі. В ньому є не лише повітря, дерева, а й мелодії. Якщо в духовному плані ти сидиш у чорній шапочці біля танку і чекаєш, то мелодія обов'язково прийде. Інша річ, коли.

—Твої пісні надихає політико-історія чи історико-політика й кохання. Перше — річ до певної міри свідома?

—Інтуїтивна. Тим шляхом, яким іду я, чомусь не дуже люблять іти. Напевне, він не такий уже й простий. Спочатку треба, щоб трапилася хороша мелодія. Потім ця мелодія, як гарна розумна жінка, починає притягувати слово. Якщо це слово захоплене мелодією, у них зав'язується роман і народжується дитинка, яка називається піснею. Незабаром вийде компакт, там усі пісні про історію України. Я що, якийсь історик, чи що? Але жити тоді, коли руйнується Радянський Союз і створюється Україна, й не помічати — не можна. Це був чи не єдиний вихід для такого чутливого, розумного, талановитого інструмента, яким є Андрій Миколайчук... Напиши, що сміється. А нині я записую компакт з «морською тематикою». Просто красиві пісні.

—Багато в тебе друзів?

—Мені дружба не потрібна. Мене зігріває творчість. Ні, помиляюсь, я дружу з телевізором. Телевізор — мій найкращий друг.

—Хоч би збрехав, що книга.

—По-перше, шановні читачі, читати треба якомога менше. Бо найцікавіша книжка — ви самі. Коли в запропонованих життям ситуаціях ви будете такі уважні, що бачитимете не людей, а себе у власній неповторній механічній якості, ви станете для себе романом Льва Толстого чи телевізійним каналом. Втім, свого часу я багато читав.

—Ти сибарит? Любиш сидіти в теплому кріслі? Чи тобі подобається опиратися течії життя?

—Я мрію бути сибаритом! Ти згадала про тепле крісло, і мене огорнула паніка. Взимку доводиться виступати в неопалюваних клубах, отож у мене комплекс холоду: навіть тепер вмикаю в хаті газові конфорки. Вітаю всіх артистів з початком зимового гастрольного сезону. Бажаю залишитися живими й стати сибаритами.

Але людина, яка їздить на гастролі, принаймні привчається чесно заробляти свій хліб. Я заробляю мало, з концерту десь 20 доларів. Однак є набагато важливіший момент — зростання майстерності. Артист без концертів не може остаточно розквітнути. Якщо у виконавця нема за плечима кількох тисяч концертів, він напівфабрикат.

—Оперний бас чи тенор співає, щоб було гарно. Чому співаєш ти?

—Спів — річ таємнича. Чому люди співають, чому птахи співають? Маю гадку, що з академічним мистецтвом дуже багато проблем. Тенори втратили ту мотивацію, яку мали пастухи, коли пасли кіз. Академічне мистецтво стало респектабельним. Люди, які працюють у консерваторії, знають, що правильно. Зникли таїнство, наївність, спонтанність, довіра. Естрада теж стала респектабельним товаром, але і в цій ситуації є люди, які можуть сидіти біля танка.

—Я хотіла тебе класифікувати, написати, наприклад, що Миколайчук винайшов жанр — український музичний лубок.

—У цьому слові щось є, але воно не дає жодного пояснення. Поясни, чому іде дощ?

—Гаразд. Тоді перейдемо до собачих реалій. Ти мало пишеш?

—Я пишу багато. Не знаю, коли це скінчиться і, коли я оформлю свої пісні. Студія Лева має ексклюзивне право на видання двох моїх касет, але чомусь їм не вдається це зробити. Рік сиджу без касет. Така моя доля — чекати.

—Є відчуття клановості?

—Нині сформувалося кілька кланів. Вони не остаточні, щось змінюватиметься. В кожному разі, я до жодного не належу. Зрештою, це робота адміністратора — ловити вітер, формувати стосунки в соціумі. Я не проти партійної дисципліни, навпаки, — за, інакше людішки розбіжаться в різні боки. Але чому я повинен підтримувати неталановиту людину, яка належить до мого клану? Сама творчість суперечить партійності. Вона і є партією, члени якої — ти та твій директор. А ще ті, що люблять твою творчість.

Шановні читачі, якщо ви теж сидите біля танка, хай у інший спосіб, ніж це робить Миколайчук, — скажімо, так і не усвідомивши до кінця, навіщо ви так педантично це робите, — то розслабтеся: ви сидите на єдино правильному шляху.

Інтерв'ю взяла Людмила МИКИТЮК.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

«Молю тебе, заопікуйся мною»

Червоних дат календаря грудень надбав мало: все було розписано задовго до настання червоних часів. У грудні, казали в народі, що не день, то празник. Надто багато їх після Варвари, яку відзначали 17 грудня. За нею ідуть Сави (18), Миколи (19), Андросія (20), Ганни (22) та ін. Сьогодні — Миколая. До цього святого ставилися з винятковою повагою, бо він був другим після Бога заступником на землі. Миколаїв є два — зимовий і весняний. Зимовий вважався покровителем бідних і знедолених, протегував землеробству і тваринництву, рятував людей на воді. На іконах у Миколая ласкаве обличчя і розкішна борода. Він причетний до всіляких неймовірних, але добрих справ.

До речі, наші прадіди ці кілька днів гучно святкували «з пивом». Скликали гостей, частували, а по обіді запрягали в сани коней і їздили довкола села — «бо ж треба знати, чи слизький сніг цього року випав». Як діяти в тому разі, коли снігу нема взагалі, література замовчує. Натомість робиться наголос на дрібному, але важливому меркантильному моменті: до цього дня необхідно було віддати всі позички й розрахуватися з кредиторами, бо не віддаси до Миколи — не віддаси вже ніколи.

Святий Миколай опікував звіряток. І діток. Він заходив до осель з гостинцями, що їх приготували батьки. То була серйозна педагогічна акція, бо кожна українська дитина знала: заслужити цей омріяний, опоетизований подарунок можна лише чемною поведінкою. Втім, добрий Миколай, здається, останньої миті усім вибачав.

Молитва до святого Миколая: «Святий отче Миколаю, вірний заступниче тих, хто до тебе вдається і в тебе просить помочі. Молю тебе, заопікуйся мною та захорони мене від дочасних нещасть, а ще більше від душевних нещасть, себто від гріхів. Святий отче! Як ти вмилосердився над трьома ув'язненими воєводами й вибавив їх від кари смерти, так умилосердися і наді мною, що погибаю в гріхах і заслуговую собі на вічну погибель. Святий отче Миколаю, встався за мною до милосердного Бога й випроси мені ласки, щоб я в здоров'ї, невинності душі, а головне — без гріха перейшов цю долину сліз, а в вічності разом з тобою славив у Тройці одного Бога в безкінечні віки. Амінь».

Хоч хлопчачі душі й не груші

До Андросія (Амросія) найчастіше приурочували обрядодію посвяти в парубоцтво. Керував цим дійством «отаман», якого обирали кожного сезону. «Отаман» влаштовував забави й залагоджував сварки. Його вибори були «коронуванням князя» з числа «бояр». М. Грушевський вважав, що це дійство «імітує старе всаджання на коня, піднесення на князівство». Інші, навпаки, що структуровані парубочі громади існували раніше. За князівської доби парубоцька організація перетворилася на військову. Так почалися в Україні «парубоцькі курені», що готували майбутніх козаків.

Прийняти чи не прийняти «кашоїда» (підлітка, що досяг парубочого віку), вирішував весь «кіш». Могли й відмовити. Тоді «кашоїд» звертався в сусіднє село. Щоправда, сусідських посвячували неохоче —конкуренція — тож вимагали великого відкупного. Новоспечений парубок давав обітницю:

— Горілку пить, до дівчат ходить і всіх добрих парубочих звичаїв дотримуватися!

Йому дозволяли відпустити вуса, вибрати собі дівчину, носити сиву шапку із експресивним «заломом» і брати участь у всіх громадських акціях.

Тим часом дівчата збиралися увечері в одній хаті. Кожна приміряла дванадцять одежин. Котрій не випадало потрібного розміру, мусила лізти на вербу «трусити груші». «Так то ж не груші, а хлопчачі душі», — раділи дівчата. Уночі на Андросія дівчині й снилася та єдина хлопчача душа, яка зашле до неї сватів.

Три поради

САДІВНИКАМ. Дерева, як відомо, в сонячні морозні дні можуть отримати опіки. Ніколи не пізно побілити штамб і основи скелетних гілок вапном. На відро води беруть 2 кг свіжогашеного вапна, 500 г заздалегідь розбавленого у воді залізного купоросу, по 500 г білої глини та коров'яку, 200 г борошняного клейстеру. Проти опіків можна також обставити та обв'язати штамб і основи скелетних гілок очеретом, осокою, ялиновими гілками, папером, картоном. Вони захистять дерева і від зайців.

ПАСІЧНИКАМ. Залишати бджолам на зимівлю мед із соняшнику, гірчиці, ріпаку, осоту, вересу небажано. У південних районах України бджоли нерідко приносять у вулики також соки кавунів, динь, груш, винограду та інших плодів. Такий мед потрібно теж відкачувати і заміняти цукровим сиропом.

Годувати бджіл узимку цукром дешевше, ніж медом, але захоплюватися цукровим сиропом не слід, оскільки, переробляючи велику кількість цукру, бджоли швидко зношуються.

ВСІМ. Овочі, виявляється, мають певний вплив на людську психіку. Норвезький вчений Олаф Лендстрем переконує, що салат розвиває музикальність, картопля діє заспокійливо, а морква і шпинат наводять меланхолію. Якщо хочете мати логічне мислення — їжте цибулю... Тож вибір овочів до столу — справа важлива.

Гумореска

ДОШКУЛИЛА

Язиката баба Феська завзято лаяла начальника середньої руки — Феодосія Книша — за те, що той не зважив на її скаргу.

— Щоб тобі ні добра, ні пуття не було! — почала вона свої прокляття. — Як ти мене, стару, не поважаєш!..

Книш спокійно сприймав бабине картання і, саркастично усміхаючись, огризався:

— Дарма! Добро я сам собі роблю...

— Щоб ти дороги додому не знайшов!

— Дарма! Я навіть з заплющеними очима дістануся...

— Щоб тебе жінка вигнала з хати! — розпалювалася баба Феська. — І не жила з тобою!..

— Це — не біда, — відбивався Феодосій. — Інша знайдеться...

— Щоб ти провалився у глибоку яму і там сидів!..

— Дарма! Вилізу...

Подруга Феськи, баба Явдоха, що була з нею, задоволено посміхалася і підбадьорювала:

— Крий його, Хвесю, на чім світ стоїть, щоб знав нас, бабів! Тепер же демократія!..

— Щоб тебе грім вщент розбив! — наступала стара.

— І це — дарма! Нині зима і грому не буває...

Баба Явдоха підказала подрузі:

— Ти йому оте скажи, щоб дошкулити...

— Щоб ти, іроде, жив на саму тільки зарплату! —відрубала Феська.

Незворушний Книш раптом побагровів і сердито вигукнув:

— Ах ти, стара відьмо! Ти хочеш, щоб я з голоду помер?!

— Ось бачиш — і дошкулила!.. — захихикала Явдоха. — Добряче зачепила за живе!..

Олександр ГАМАНІН.
Київ.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 228850.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311239.